

GÖTEBORGS UNIVERSITET

**“Ni säger att ni älskar era barn framför allt annat,
samtidigt stjäla ni deras framtid framför ögonen på dom”**

---

*En kvalitativ studie av hur Dagens Nyheter och Expressen har konstruerat och
ramat in Greta Thunberg och miljöjournalistiken*

Examensarbete 15 Hp

Grundnivå

MK 1500 Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap

HT 2018

Skribenter: Annasara Karlsson, Sara Holmquist

Handledare: Gabriella Sandstig

Kursansvarig: Malin Sveningsson

Institutionen för journalistik, medier och kommunikation

Abstract

Examensarbete:	15 Hp
Kurs:	MK 1500 Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap
Nivå:	Grundnivå
Handledare:	Gabriella Sandstig
Kursansvarig:	Malin Sveningsson
Sidantal:	59, exklusive bilagor
Antal ord:	22 252, exklusive innehållsförteckning, sammanfattningar, tacksida, referenser, bilagor etc.
Nyckelord:	Greta Thunberg, Miljöjournalistik, Konstruktion, Inramning, Medielogik, Personifiering, Gestaltning, Deltagande, Politik, Nyhetsrapportering, Svensk press, Dagens Nyheter, Expressen.
SYFTE:	Studiens syfte är att undersöka hur Greta Thunberg och miljöjournalistik konstrueras i Dagens Nyheter och Expressen.
TEORI:	Medielogik, Dagordningsteorin, Gestaltningsteorin, Nyhetsramar och Semiotik.
METOD:	Kvalitativ innehållsanalys.
MATERIAL:	20 stycken artiklar från Dagens Nyheter och Expressen
RESULTAT:	Till skillnad från tidigare forskning kring miljöjournalistiken visar studiens resultat att rapporteringen av Greta Thunberg är unik, baserat på den roll hon har som problembeskrivare av miljön och klimatet. Thunberg har trots motgångar på kort tid uppmärksammats världen över. Dagens Nyheter och Expressens konstruktion av Thunberg har varierat från personlig till saklig, men som oavsett konstruering varit till hennes fördel. Inramningen av miljö- och klimatfrågan visade sig vara mer personifierad än faktabaserad. Mediedramaturgin dominerade i samtliga artiklar, för att väcka mottagarens uppmärksamhet. I studien fann vi sex olika teman, sex konstruktioner av Greta Thunberg och avslutningsvis användes fyra nyhetsramar av den miljöjournalistik som ramats in i rapporteringen av Thunberg.

Ett stort tack!

Till vår handledare Gabriella Sandstig för sitt stora engagemang, hur du har motiverat och hjälpt oss på bästa möjliga sätt.

Till våra stöttande familjer och partners som peppat och funnits där under både upp- och nedgångar.

Till hunden Dino som suttit vid vår sida när det varit som tuffast och som tvingat oss att ta livsviktiga pauser i form av promenader och lekstunder.

Till våra underbara studiekamrater som vi delat många härliga stunder med och som stöttat oss, både under utbildningens gång och i denna uppsats:

Alexandra
Caroline
Ellen
Louise
Matilda
Tove

Executive summary

August 20, 2018, fifteen year old Greta Thunberg decided to demonstrate for the climate outside the Swedish Parliament. Her act started a global movement and a few months later she had thousands young sympathizers around the world, in countries inter alia Germany, Australia and Denmark. According to Monika Djerf-Pierre (1996) environmental journalism has existed since the 1960s. Monika Djerf-Pierre and Ulrika Olausson claims that politicians, experts and public authorities, from a historical perspective, has dominated as “claim-makers”, defining environment and climatic issues in swedish press. Djerf-Pierre and Olausson points out that environmental activist also have an important role in environmental journalism but that they are less likely to have an influence (1996: 343-348). Djerf-Pierre arguments it reason from that environmental activists have less resources than politicians, experts and authorities, as the belong to the “elite” (Eide et al., 2010, Shehata & Hopmann, 2012 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 249).

Monika Djerf-Pierre’s and Ulrika Olausson’s study catalysed a thought questioning how Greta manage to pass through the “needle eye” of the competition surrounding her, especially during an parliamentary election that tend to attract a lot of attention (Djerf-Pierre, 1996:343-348). Greta’s actions shows an example of an occurrence which is odd, deviant, sensational and/or unexpected enough to make it into the global agenda (Häger, 1987 i Häger, 2014: 100). Whether a story has a chance of being monitored or not has to do with the differential of the story: if the differential is *high* or *average* the story will most likely be monitored – especially if the story has a close geographical link in time (ibid).

The aim of the study is to investigate how the two swedish magazines, *Dagens Nyheter* and *Expressen*, has constructed Greta’s persona and how she and the environmental journalism has been framed within the news-coverage of Greta. The chosen method to analyse this matter is a qualitative content analysis, where we thoroughly read articles containing news of Greta. A delimitation was been made to only extract articles from *Dagens Nyheter*’s och *Expressen*’s web versions, because they showed the largest range throughout Sweden. We also filtered out pictures, videos, fact boxes and info texts placed under pictures and videos in the extracted news articles. This choice was based on our lack of time.

The purpose for the study was fractionated into three qualitative questions:

F1: Which topics are dominant within the news-coverage of Greta Thunberg, in the news-articles that has been extracted, and what characteristics do they show?

This question aims to identify the themes that are portrayed in the news-coverage during the three chosen months where the coverage was been the highest. The themes will be identified through a open-minded work process and will therefore not have any theories linked to the results. Instead, the results will form a basis to be able to answer question F2 and F3. The themes therefore aims to provide an overview of the news-coverage and work as a passage

to subsequent results and analysis.

F2: How has Greta Thunberg been constructed within the extracted news articles?

This question aims to identify the construction of Greta Thunberg and will be answered with the help of media logic and its tools: media dramatization and configuration theory. F2 will also be analyzed by comparing the results with previous research on personification within environmental journalism and previous research regarding environmental journalism. As a tool for interpreting the content of the articles we will also use semiotic studies.

F3: How has Greta Thunberg and environmental journalism been framed within the extracted news articles?

This question aims to identify how Greta Thunberg and environmental journalism been framed according to the four chosen frameworks: The problem- and solution frame, the responsibility frame, the conflict frame and the human interest frame. F3 will also be analyzed by comparing the results with previous research on environmental journalism, personalization in environmental journalism and taking help of semiotics as a tool to interpret the content of articles.

The method for our study is, as mentioned earlier, a qualitative content analysis. The analysis consists of twenty news articles from six identified themes: *Attention and influence – national and global, politics and society, honors and awards, science and research, privacy and metaphors and comparisons*. An analysis scheme was then used to distinguish content to answer question F2 and F3 and a test of our analysis scheme was performed before the official study began. By keeping an open mindset throughout our whole work process we are able to receive important empirical material (data) that appears during the work process. This also means that we will not focus on any particular content beforehand and will therefore avoid angling our studie in a particular direction.

Different theories and previous research were used to analyse the gathered empirical material (data) i order to answer the purpose of the study. The first question, regarding which topics that are dominant within the news-coverage of Greta, is not dependent on any theory or previous research. Therefore we will not use them to answer this question. The second question, regarding how Greta has been constructed within the extracted news articles, is answered by comparing the result with both *previous research on environmental journalism* as well as theories such as: *media logic, media dramatization, configuration theory and semiotics*. The third and last question, regarding Greta, environmental journalism and how they have been framed within the extracted news articles is, answered by comparing the results *with previous research on environmental journalism* as well as theories, such as *media dramatization, agenda setting theory, configuration theory and semiotics*.

Result

The result of the investigation is: Regardless of what the news coverage contain, the construction of Greta Thunberg always remains in a positive sense. Despite criticism, there was nothing that directly affected her construction. In fact, it turned to her advantage. What came as a surprise was that Greta's construction was far more "objective" than what we expected. Usually, the articles did not describe her with any depth and sometimes her name was only mentioned once or twice. The result showed that Greta's name was often displayed by itself - which was interesting to us writers because she has not been on the global agenda for that long. By reading articles that been published from when she first started her climate strike and on forward we could see that her message never changed. Her message has been loud and clear from the very beginning and has continued to be the same from day one – that rulers needs to start acting regarding the climate change and that Sweden will need to come into phase with the Paris agreement (Svenska Dagbladet, 2019a).

We were able to identify six different themes within the news coverage regarding Greta Thunberg: *Attention and influence - national and global, politics and society, honors and awards, science and research, privacy and metaphors and comparisons*. *Attention and influence* is expressed by how Greta inspired people, mainly children and young people, all over the world to act for the climate. *Politics and society* is expressed by how politicians and adults is allegedly responsible for the climate and education and how "left- and right politics" has been shown i the news articles. Focus lays on the criticism that is being directed against politicians and adults, including from Greta, regarding the climate issue, where she urges rulers and politicians to act. *Honors and awards* is expressed by the things Greta is recognized by, for example, celebrities and politicians, in various media worldwide. The theme shows how her work has received attention, and also awards she received. *Science and research* is expressed in articles with content that strengthens Greta's work for environmental and climatic issues by verifiable knowledge that can either generate or contribute with increased knowledge. *Privacy* is expressed in articles with content that concern Greta as a person, her personal life and her relationship with her family. The last theme, *metaphors and comparisons* is expressed in articles that uses a thing, a person or an event throughout the storyline of the article in order to explain Greta and her work.

After we distinguished our six themes we also could decide which frameworks that worked well with our analysis within question F3. Eventually we decided on four frameworks: *The problem- and solution frame, the responsibility frame, the conflict frame and the human interest frame*. *The problem- and solution frame* indicate articles that identify problems within a novelty, that in turn requires a solution (Entman, 1993: 54). Environmental journalism is expressed primarily through content of scientific and/or research basis. This content is either made by researchers or experts, but can also be reported by other actors in society (eg politicians, teachers, young people and parents.) *The responsibility frame* indicate an individual, group or governmental responsible for an event, question or problem (Semetko & Walkenburg, 2000: 95f). Environmental journalism is expressed through articles

were people's views on the environmental and climate issue is portrayed. *The conflict frame* indicate articles who emphasize conflicts between individuals, groups or institutions (ibid). Environmental journalism is expressed by the journalists who uses the environmental and climatic issue as a reason to raise other problems in society, that do not necessarily have to do with the environment. Lastly, *the human interest frame* indicate articles that gives Greta, her work, the environmental and climate issue more of a emotional meaning than factual (Semetko & Walkenburg, 2000: 95f). Environmental journalism is expressed by conveying an emotional impression of the climate where descriptions should give the reader a personal connection to the content: and encourage the reader to act.

The results of the survey is related to the environmental journalistic trends that were identified in previous research: geographical orientation, problem descriptors (claim-makers) and environmental villains. The articles we analyzed have reached both national and global spectrums, a trend that has developed since environmental journalism arose in the sixties. The result can, for example, be seen as a continuation of that trend but also as something permanent and absolute for today's environmental journalism. Within the extracted news articles we analyzed, there are problem descriptors that relate well to previous research of environmental journalism, but also those who do not, which we perceive as unique and peculiar. Greta as a problem descriptor can be interpreted in her actions. The school strike outside the swedish parliament, is a unique story that relate well to media dramatization: to awaken and maintain interest with the reader.

Greta, children and youths may also act as problem descriptors within the climate issue, which, according to previous research, is not actors who normally are allowed to express their opinions and perceptions of reality as they are not politicians, experts or authorities. This can be interpreted as caused by the role Greta has received, a young climate activist whose voice has been heard among those in power all over the world. It can also be interpreted based on the fact that Greta is fighting for the future of children and youths, and that is why they are allowed access in the debate. They might be seen as important for the media dramatization and the over all news value.

The news articles has not always addressed an environmental villain. If there is a villain, the villain is usually given in the content of the article. Those who are portrayed as environmental villains in the analyzed news articles are “the human”, with focus on adults, politicians and other people placed in empowered positions. When “the human” is expressed as a villain, the problem descriptor/-s argue that it is the human way of life that affects the climate in a negative way. Exactly what “the human” has done to cause these consequences is not expressed, instead the problem descriptors/-s focus on the consequences. When adults, politicians or other authorities are described as environmental villains, the articles discussions involves how they (adults, politicians and authorities) do not take the responsibility that they are expected to. The reason for this result can be interpreted by the definition of what “environmental journalism” is. General journalism is not explicitly

environmental, which means that a journalists purpose with his or her work might not be to highlight environmental or climate issues. This can consequently affect the reader's perception of the issue – the fact that the person who reads the article might need to, in this case, determine the main issue on his och her own.

Innehållsförteckning

1. Inledning	11
2. Bakgrund	12
2.1 Kvinnliga aktivister på den globala agendan	12
2.1.1 Greta Thunberg	12
2.2 Andra kvinnliga aktivister – Likheter och skillnader	13
2.2.1 Malala Yousafzai	13
2.2.2 Wangari Muta Maathai	13
2.3 Miljöjournalistik	14
3. Samhällelig problematisering	15
3.1 Miljöjournalistik och aktivister	15
3.2 Unga och deltagande	16
4. Tidigare forskning	17
4.1 Miljöjournalistik	17
4.2 Miljöjournalistikens trender	17
4.2.1 Geografisk orientering	18
4.2.2 Miljöbovarna	18
4.2.3 Problembeskrivarna	18
4.3 Exempel på personifiering inom miljöjournalistik	19
5. Vetenskaplig problematisering	20
6. Syfte och frågeställningar	21
6.1 Frågeställningar	21
7. Teoretiskt ramverk	22
7.1 Medielogik	22
7.2 Dagordningsteorin	23
7.2.1 Gestaltningsteorin	23
7.2.2 Framing	24
7.3 Nyhetsramar	25
7.3.1 Problem och lösningsramen	25
7.3.2 Ansvarsramen	25
7.3.3 Konfliktramen	26
7.3.4 Den mänskliga intresseramen	26
8. Metod	26
8.1 Kvalitativ innehållsanalys	26
8.2 Hur vi styrt upp våra tabeller	28
9. Urval & avgränsning	28

9.1 Val av svenska tidningar	28
9.2 Val av artiklar	28
9.3 För- och nackdelar med vårt urval & avgränsning	29
10. Resultat och analys	29
10.1 Teman	30
10.1.1 Uppmärksamhet och påverkan – nationellt och globalt	30
10.1.2 Politik och samhälle	31
10.1.3 Hyllningar och utmärkelser	31
10.1.4 Metaforer och jämförelser	31
10.1.5 Privatliv	31
10.1.6 Vetenskap och forskning	31
10.2 Konstruktion av Greta Thunberg	32
10.2.1 Ikon och idol	32
10.2.2 Saklig	33
10.2.3 Ålder och/eller kön	34
10.2.4 Ledare	36
10.2.5 Klimatkämpe och miljöaktivist	37
10.2.6 Mänsklig med svagheter	38
10.3 Inramning av Greta Thunberg & miljöjournalistiken	40
10.3.1 Problem- och lösningsramen	40
10.3.2 Ansvarsramen	42
10.3.3 Konfliktramen	44
10.3.4 Den mänskliga intresseramen	46
11. Sammanfattning	48
11.1 Konstrueringen av Greta Thunberg	48
11.1.1 Ikon och idol	48
11.1.2 Saklig	48
11.1.3 Ålder och/eller kön	49
11.1.4 Ledare	49
11.1.5 Klimatkämpe och miljöaktivist	49
11.1.6 Mänsklig med svagheter	49
11.2 Nyhetsramar och miljöjournalistik	50
11.2.1 Problem- och lösningsramen	50
11.2.2 Ansvarsramen	50
11.2.3 Konfliktramen	50
11.2.4 Den mänskliga intresseramen	50
12. Slutdiskussion	51
12.1 Urval och anspråk	53

13. Förslag på framtida forskning 55

14. Referenser 56

Bilagor

Bilaga 1: Artikeltabell

Bilaga 2: Analyschema

Bilaga 3: Teman

1. Inledning

I slutet av augusti 2018 satte sig femtonåriga Greta Thunberg utanför Sveriges riksdag i syfte att skolstrejka för klimatet. Hon hade beslutat sig om att klimatstrejka på samma plats, varje dag, fram tills det svenska riksdagsvalet (vilket var tre veckor från att hon först påbörjat sin klimatstrejk). Gretas agerande uppmärksammades inte bara i nyhetsmedier nationellt utan även internationellt. Därefter tog det inte långt tid innan hennes namn hamnade på den globala agendan. Hon uppmärksammades av nyhetsmedier, politiker, kändisar och kanske framförallt barn och ungdomar världen över. Gretas strejk för klimatet har sedan dess manifesterats genom rörelserna #fridaysforfuture, där människor världen över deltar i klimatstrejker varje fredag, och kampanjen #jagstannarpåmarken, som syftar till att minska antalet flygresor världen över (Svenska Dagbladet, 2019a).

Greta har givit miljöjournalistiken en ny mening. Nyhetsmedier bemöter dagligen en konflikt i att ge folket vad de vill ha eller vad de, enligt redaktionerna, borde vilja ta del av (Häger, 2014: 93). Journalisterna arbetar som *gatekeepers* som sätter agendan för läsaren – som maktavare över allmänhetens uppfattning av samhället (McCombs & Wadensjö, 2006:117f). Hur vidare nyhetsmedier väljer att rapportera kring Greta avgörs av vad människor vet och vad de tycker är viktigt (ibid). Forskningen inom miljöjournalistiken fokuserar främst på de journalistiska texternas innehåll i form av utmärkande egenskaper: vilka frågor är mest centrala inom miljöjournalistik, dess orsak, konsekvens, lösning och vilka aktörer som får komma till tals. Inget i forskningen fokuserar på att undersöka aktörers, så som miljöaktivisters och opinionsledares, karaktär och hur de tar plats i svensk press. Anledningen till detta menar forskare är för att miljöjournalistik ofta bedrivs av eliten och resursstarka inom området (politik och näringsliv) och att de, framför miljöaktivister och opinionsledare, tenderar att sätta sig prägel på bevakningen (Eide et al., 2010; Shehata & Hopmann, 2012 i Karlsson & Strömbäck, 2015:249).

Greta har med sitt genomslag i svensk och internationell press visat att aktörer, som i en historisk kontext inte fått yttra sig inom miljöjournalistiken, i detta fall får tala om miljö- och klimatfrågor. I och med Gretas genomslag i nyhetsmedier rörande miljöjournalistik finner vi det intressant att undersöka hur Greta som ensam ung tjej, utan resurser och status, slagit igenom på den nationella och globala agendan.

2. Bakgrund

I detta kapitel kommer vi beskriva Greta Thunberg mer djupgående: vem hon är, vad hon arbetar för, vad hon hittills åstadkommit samt vad amerikansk och brittisk press valt att rapporterat om i samband med Greta. Vi kommer presentera olika aktörers åsikter kring Greta genom att hänvisa till specifika artiklar. För att skapa en tydligare bild av vem hon är har vi jämfört skillnader och likheter hos henne och två andra kvinnliga aktivister: Malala Yousafzai och Wangari Muta Maathai. Avslutningsvis beskrivs hur miljöjournalistiken växt fram i Sverige och hur miljöjournalistisk rapportering sett ut.

2.1 Kvinnliga aktivister på den globala agendan

2.1.1 Greta Thunberg

Greta Thunberg är en svensk sextonårig miljöaktivist som uppmärksammades i medier, både nationellt och internationellt, när hon skolstrejkade för klimatet utanför Sveriges riksdag från 20 augusti till, Sveriges riksdagsval, 9 september 2018. Sedan Greta först satte sig utanför Sveriges riksdag för att strejka för klimatet har hon fortsatt att strejka varje fredag vilket hon tänker göra fram tills den svenska klimatpolitiken är i linje med Parisavtalet (Svenska Dagbladet, 2019a). Strejkerna har bidragit till rörelsen #fridaysforfuture och kampanjen #jagstannarpåmarken, som syftar till att minska antalet flygresor (ibid). Greta har bland annat tilldelats Fryshuset-stipendiet "Årets unga förebild" och utsetts till "Årets kvinna" av både Expressen och Aftonbladet (Expressen, 2019). Hon har nominerats till Världsnaturfondens pris "Årets unga miljöhjälte 2018" och Nobels fredspris 2019 (WWF, 2018, Svenska Dagbladet, 2019b). Värt att nämna är att Greta är dotter till artisterna Svante Thunberg och Malena Ernman, två välkända svenska profiler som tidigare engagerat sig i miljöfrågor (Dagens Nyheter, 2018).

Tidningar över hela världen har uppmärksammat Greta. I artikeln *Beyond Greta: Students around the world gets a taste of activism*, som publicerats i *The New York Times* (2019a), lyfts Gretas engagemang och att hon blivit en förebild för andra, unga opinionsledare. Artikeln förklarar hur hon inte bara gett ungdomar en röst utan även mod och hopp om att allas röster kan göra skillnad. I artikeln nämns en skolstrejk för klimatet i Honolulu, Hawaii, ledd av 17-åriga studenten Kawika Ke Koa Pegram. På själva dagen strejkade cirka 400 personer (ibid). I artikeln är barn och ungas kamp för klimatet tydlig i och med Kawikas tweet som publicerades dagen innan strejken:

"Tomorrow. 3-5. We fight. For our future. For our animals. For our mountains. For our seas. For our friends and loved ones. Tomorrow we fight." (The New York Times a, 2019)

Medan vissa applåderar skolstrejkerna ser andra problem. *The Guardian* och *The New York Times* är exempel på tidningar som rapporterat om skolskolk och den kritik som riktas mot

elevs och lärares handlande (The Guardian, 2019; The New York Times, 2019b). Kritikerna argumenterar för att skolan bör komma före strejkerna och att skolk inte förhåller sig väl till skolans principer. Storbritanniens premiärminister Theresa May är ett exempel på en person som kritiserat skolstrejkerna och stöttat önskan om att förbjuda skolkning i samband med strejker för klimatet då hon anser att det är "slöseri med lektionstid" (New York Times, 2019b). Trots kritik har Greta inte gett vika och hon har fortsatt att argumentera för sitt agerande för klimatet. Hon gav svar till kritiken från Theresa May:

"But then again, political leaders have wasted 30 yrs of inaction. And that is slightly worse."
(The New York Times, 2019b)

2.2 Andra kvinnliga aktivister – Likheter och skillnader

2.2.1 Malala Yousafzai

Malala Yousafzai är en ung pakistansk utbildningsaktivist som, precis som Greta Thunberg, tagit ställning och på egen hand arbetat för en personlig sakfråga. Yousafzai tog som femtonåring upp kampen för tusentals flickor när hon 2012 höll ett offentligt tal där hon höjde rösten för alla flickor, som inte fick gå i skolan (Malala Fund, u.d). Likt Yousafzai har Greta stått upp och fört talan för sin sakfråga: klimatet och ungas framtid. 2014 tilldelades Yousafzai, som 16-åring, Nobels fredspris tillsammans med barnrättsaktivisten Kailash Satyarthi för deras arbete mot förtryck av barn och unga människor, för rätten till utbildning (Dagens Nyheter, 2014). Yousafzai är den yngsta som någonsin tagit emot priset. Greta, som blivit nominerad till Nobels fredspris 2019 kan komma att ta över titeln då hon kommer vara 16 år (Svenska Dagbladet, 2019b).

Den främsta likheten mellan Malala Yousafzai och Greta Thunberg är att de på kort tid lyckats hamna på den globala agendan. Båda kvinnorna har bemött kritik och misstro från allmänheten på grund av att de båda är "unga kvinnor" (Göteborgs-Posten, 2019). Till skillnad från Greta har Yousafzai utsatts för fysisk våld på grund av sin åsikt, om att flickor ska ha rätten att få en utbildning. Samma år som Yousafzai höll tal sköt en man henne i tinningen (ibid). Hon blev omhändertagen på ett sjukhus i Birmingham, England, och överlevde vilket uppmärksammades världen över. Båda de två unga kvinnorna har hamnat på den globala agendan men *orsaken* är bevisligen olika.

2.2.2 Wangari Muta Maathai

Wangari Muta Maathai var en miljöaktivist och Kenyas vice miljöminister och levde från 1940 till 2011. Trots sin bortgång präglar hon fortfarande den kenyanska miljöpolitiken. Maathai startade miljöorganisationen och rörelsen *The green belt movement* (the green belt movement, u.d). Det har likheter med hur Greta startat kampanjen #jagstannarpåmarken, som syftar till att minska antalet flygresor, samt organisationen #fridaysforfuture, som anordnar klimatstrejker världen över (Göteborg Direkt, 2019).

Wangari Muta Maathai är inte, som de andra kvinnliga aktivisterna, känd för att vara en *ung aktivist*. Hon har uppmärksammats i och med att hon var den först kvinnan i östra och centrala Afrika som tagit en doktorsexamen (The green belt movement, u.d). Till en början fokuserade Maathai främst på miljöfrågor kopplat till kvinnorna i Kenya och hon blev internationellt uppmärksammad för kampen hon tog för demokrati, mänskliga rättigheter och bevarande av miljön (ibid). Hon talade, likt Malala Yousafzai, för kvinnans rättigheter och tilltalade FN ett flertal gånger. Maathai har prisats och belönats för sitt arbete på många vis. 2004 fick hon ta emot Nobels fredspris för sitt arbete inom demokrati, kvinnors mänsklig rättigheter och miljö (ibid). Greta har också uppmärksammats för sitt politiska engagemang samt tagit emot priser och nominerats till Nobels fredspris (Svenska Dagbladet, 2019b).

2.3 Miljöjournalistik

När, var och hur miljöjournalistik växte fram i svenska medier råder det olika åsikter om. I Monika Djerf-Pierres undersökning, av miljöjournalistikens utveckling i televisionens nyhetsändringar, ryms ett tidsspänn på 40 år. I sin undersökning beskriver Monika Djerf-Pierre (1996:19,23-24) tre huvudperspektiv på begreppet miljöjournalistik: det organisatoriska, det formmässiga och det innehållsliga. Det organisatoriska perspektivet fokuserar i första hand på den redaktionella organisationen vilket innebär att miljöjournalistiken ses som en typ av fackjournalistik. Allt innehåll som produceras och publiceras av specialjournalister eller journalister som arbetar med produktioner som är specialiserade på miljöfrågor anses, enligt det organisatoriska perspektivet, vara miljöjournalistik (ibid).

Det formmässiga perspektivet definierar miljöjournalistiken utifrån de produktionskonventioner och journalistiska uttrycksformer som journalistiken präglas av (Djerf-Pierre, 1996: 24). Det innebär att genombrottet för denna typ av journalistik först sker när den utvecklats en specifik dramaturgi, tematiseringar och berättelseformer.

Miljöjournalistiken är enligt detta perspektiv något som utvecklas till en egen genre. En variant av perspektivet lägger vikt vid hur viktigt det är att det bör utföras av en miljöjournalist, någon som har i uppgift att företräda miljön och dess intressen (ibid).

Det innehållsliga perspektivet definierar begreppet miljöjournalistik efter de journalistiska texternas innehållsliga eller substantiella egenskaper (Djerf-Pierre, 1996: 25). Ett simpelt sätt att uttrycka det är att miljöjournalistik uppstår när journalistik berör miljöfrågor. En mer utvecklad variant av detta perspektiv utgår från att miljöjournalistiken definieras av dess miljödiskurs, att miljöjournalistiken står för en viss typ av problembeskrivning när det gäller miljöproblemens orsaker, konsekvenser och lösningar. För att det ska räknas som miljöjournalistik är det tvunget att en specifik problemsyn på miljön ska komma till uttryck i nyhetsjournalistiken. Exempelvis i samband med miljökatastrofer, miljökriser, miljöhot och miljöalarm (Djerf-Pierre, 1996: 25-26).

3. Samhällelig problematisering

Björn Häger menar att man skulle kunna påstå att journalistik är ett samhälles sätt att tala med sig själv och att nyheter handlar om att ge allmänheten den information som krävs för att den ska kunna vara fria och självstyrande. I det finns en typiskt konflikt gällande om medierna ska ge folket vad de vill ha eller vad de borde vilja ta del av (Häger, 2014: 93). Journalister agerar som *gatekeepers* och sätter agendan för läsarna och agerar på så sätt makthavare över allmänhetens uppfattning av samhället vilket därför är av vikt för demokratin (McCombs & Wadensjö, 2006:117f). Hur journalistiken formar allmänhetens medvetenhet och prioriteringar är känt som *dagordningsteorin*, som pekar på att mediernas gatekeeping och inramning har en stark påverkan på vad människor vet och vad de tycker är viktigt (ibid).

De demonstrationer som tagit plats i hundratals länder och tusentals städer (Fridaysforfuture, u.d.) menar vi visar på att klimatfrågan är något som berör oss alla, och att både de nationella och globala medierna har lyckats att göra det angeläget för människor över hela världen (The Guardian, 2019; The New York Times, 2019a, 2019b, 2019c; Kvällsposten, 2019).

3.1 Miljöjournalistik och aktivister

Att kunna tränga igenom och hamna på mediernas agenda är inte alltid en självklarhet. Valet av nyheter grundas, inom journalistiken, i *nyhetsvärdering* (Häger, 2014: 93-97). Nyheter mäts delvis utifrån sin betydelse för samhället, och nyhetsvärdet är desto större ju fler människor som berörs av nyheten (ibid). Om en nyhet endast berör ett fåtal människor skulle det krävas att nyheten väcker starka känslor och/eller innehåller något sensationellt, tänkvärt eller allmängiltigt för att det ska bli en nyhet (ibid). Det kan enligt Häger variera beroende på om det är en morgon- eller kvällstidning då deras nyhetsvärdering ser olika ut (ibid).

I nyhetsvärderingen spelar även så kallade *icke-normala* händelser roll. Desto mer udda, avvikande, sensationell och/eller oväntad en händelse är desto större nyhet (Häger, 1987 i Häger, 2014: 100). Att en ensam, ung tjej sätter sig och skolstrejkar utanför riksdagen kan vara en sådan händelse – något som kan klassas som ovanligt. Häger hänvisar till en modell som skapats för att kunna förutspå om en nyhet har stor eller liten chans till bevakning (ibid). Modellen menar på att om avvikelsen är *hög* eller *medel* kommer nyheten troligen bevakas, framförallt om händelsen är nära i tid och rum. Greta Thunbergs skolstrejk var både aktuell (i tid) och rätt geografiskt (rum) ur ett nationellt perspektiv då det skedde i Sverige. Ytterligare en anledningen till att något blir en nyhet kan även grunda sig i konflikter vilket är grunden till all dramatik och huvudpunkten i all nyhetsrapportering (Häger, 2014: 98-101).

Enligt Monika Djerf-Pierre och Ulrika Olausson (Karlsson & Strömbäck, 2015: 249) är det politiker, experter och myndigheter som historiskt sett dominerat i svensk press när det

kommer till att få uttrycka sig om miljö- och klimatfrågor. Miljöaktivister är också en central aktör inom miljöjournalistiken. De har däremot enligt Djerf-Pierre (1996: 343-348) mindre resurser att använda för att påverka miljöjournalistiken. Förutsättningarna för att en miljöaktivist som Greta ska ta sig genom "nålsögat", omringad av konkurrensen från politiker, experter och myndigheter, gör hennes genomslag i de nationella och internationella medierna enligt oss unikt, speciellt under ett riksdagsval som tenderar att dra mycket uppmärksamhet (ibid).

3.2 Unga och deltagande

Valdeltagandet och förtroendet för politiker har med tiden minskat, speciellt hos ungdomar (Tebelius & Ericsson, 2001, Sveningsson, 2015). Ungdomar har bristfälliga baskunskaper om politiska processer samt lite förtroende för politikernas vilja och förmåga att arbeta för allmänhetens bästa. Det i samverkan med ungdomars ointresse i att följa nyheter ses som ett hot mot demokratin (Furlong and Cartmel, 2007, Loader, 2007 i Sveningsson, 2016: 139-140). Samtidigt har det skett ett skifte där unga fått ett ökat intresse i politiska frågor utanför den traditionella politiken, exempelvis miljö, jämställdhet och mänskliga rättigheter. De kan vara engagerade i stor grad, men på ett icke-traditionellt vis (Sveningsson, 2016: 140). Det är framförallt unga kvinnor ur medelklassen som väljer att gå med i alternativa rörelser (Togeby, 1985; Ericsson, 1993 i Tebelius & Ericsson, 2001).

Vad politisk deltagande egentligen innebär är något som Malin Sveningsson (2015:139) diskuterar i sin forskning kring svenska ungdomars förståelse kring politisk deltagande. Sveningsson hänvisar till tidigare forskning som argumenterar för att ordet "deltagande" är svårdefinierat och att skillnaden mellan att vara "aktiv" och "passiv" oftast bara stöder förutbestämda idéer om deltagande (Sveningsson, 2015: 142). Det vill säga, det sätt som den enskilde individen definierar som "deltagande" bestämmer vem/vilka vi ser som deltagare. Om "deltagande" är en aktivitet som organiseras av formella politiska partier får vi, enligt Sveningsson, en bild av personer som är politisk deltagande. Men om vi har en mer öppen definition av begreppet kan aktiviteter som aktivism, volontärarbete och andra slags sociala åtgärder även inkluderas, menar Sveningsson (ibid). Det traditionella sättet att förstå politik och deltagande skapas i samband med formella institutioner, partipolitik och utifrån hierarkiska perspektiv. Dock bör vi, enligt Sveningsson (2015:144), inse att vi idag lever i en värld där det finns nya alternativa sätt att delta politiskt, sätt som är mer individualiserade. Om vi endast använder den traditionella modellen för att avgöra om en person är politisk engagerad bortser man från de andra människorna som är politisk engagerade, fast i en annan form (ibid).

4. Tidigare forskning

4.1 Miljöjournalistik

Kärnkraften och klimatförändringarna är de miljöfrågor som fått mest uppmärksamhet i nationella och internationella nyhetsmedier (Karlsson & Strömbäck, 2015: 250).

Klimatförändringar har sedan åttiotalet blivit en politisk fråga som växt sig bortom de nationella institutionerna och som i och med dess politisering intresserat medier världen över, framförallt under tvåtusenålet (ibid). Rapporteringen av miljöfrågor, mer specifikt klimatet, går i uppmärksamhetscykler (Downs, 1972 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 250). Alltså att uppmärksamheten fluktuerar över tid, med tydliga upp- och nedgångar som således påverkar de redaktionella prioriteringarna (ibid).

Sheldon Ungar (Ungar, 2014 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 250-251) menar att världens mediers möjlighet att uppmärksamma klimatförändringar vid en viss tidpunkt avgörs av kontextuella faktorer, exempelvis baserat på i vilken utsträckning samhällsaktörer ("claims-makers") propagerar för sina åsikter och ståndpunkter (ibid). En generell slutsats kring det som kallas miljöjournalistik är att den ofta är driven av eliten och att de resursstarka inom politik och näringsliv tenderar att sätta sin prägel på bevakningen, speciellt i samband med när nationella intressen står på spel (Eide et al., 2010; Shehata & Hopmann, 2012 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 249).

Samhället präglas av ojämlika maktrelationer vilket resulterat i att så kallade "claims-makers" har olika kommunikativa förutsättningar för att erhålla legitimitet, uppmärksamhet och inflytande över att definiera miljöproblemets orsaker, konsekvenser och lösningar (Carvalho, 2007 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 245). Till följd av detta speglas miljöfrågor inte i medierna utan rekonstrueras (ibid). Monika Djerf-Pierre och Ulrika Olausson (Karlsson & Strömbäck, 2015: 251-252) menar att en miljöfrågans uppmärksamhet däremot inte behöver konkurrera med andra miljöfrågor på mediernas agenda (nationellt och globalt), som många andra politiska frågor. En miljöfråga tenderar snarare att generera mer uppmärksamhet för andra miljöfrågor, men kan samtidigt hamna i skymundan när mer påträngande kriser dyker upp (ibid).

4.2 Miljöjournalistikens trender

I sin studie av miljöjournalistiken i televisionens nyhetssändningar under åren 1961-1991, lyfter Monika Djerf-Pierre (1996) några av de, enligt henne, mest betydelsefulla trenderna inom miljöjournalistiken. Trenderna som Djerf-Pierre identifierat är: geografisk orientering, miljöbovar och problembeskrivare.

4.2.1 Geografisk orientering

Tydligt för den geografiska orienteringen under tidsperioden 1961-1991 är att den gått från att vara påtagligt nationell till allt mer internationaliserad. Under sextioalet handlade cirka 90 procent av miljöinslagen om händelser och förhållanden inom de svenska gränserna. Därefter menar Monika Djerf-Pierre (1996: 347-348) att det startade en långsiktig trend mot en internationellt orienterad bevakning.

4.2.2 Miljöbovarna

Miljöbovar, inom miljöjournalistiken, är de som Monika Djerf-Pierre (1996: 348-349) beskriver som orsaker till miljöproblemen. Djerf-Pierre kom i sin studie fram till att miljöboven ofta är given i televisionens miljöinslag och att en stor del inslag fokuserar på en enskild orsak medan andra diskuterar ett flertal orsaker till miljöproblemen. Den övergripande slutsatsen är att det funnits en utmärkande stabilitet för produktionsorienteringen, alltså miljöbovar inom produktionsverksamheter. Miljöproblem som är kopplade till allmänhetens konsumtion av varor och natur har inte fått uppmärksamhet i samma utsträckning. Efter 1991 visar Djerf-Pierres (1996: 348-349) studie att miljöbevakningens ämnesinriktning började rikta mot en en mer konsumtionsorienterad miljöjournalistik.

4.2.3 Problembeskrivarna

Problembeskrivare är samhällsaktörer som enligt Monika Djerf-Pierre, i nyhetsinslagen, ger sin syn på miljöfrågorna. Djerf-Pierre förklarar problembeskrivarna som "representanter för olika samhällsintressen eller enskilda individer som genom att uttrycka sina åsikter och verklighetsuppfattningar till en väsentlig del bestämmer hur miljöproblemen kommer att definieras i miljödiskursen" (1996:349).

Monika Djerf-Pierre har utkristalliserat tre kategorier av samhällsaktörer som dominerat som problembeskrivare i miljöbevakningen under perioden 1961-1991: politiker, experter och myndighetsrepresentanter. Politikens deltagande i intervjuer har sedan sextioalet ökat medan experternas har minskat. Djerf-Pierres slutsats, i analysen av trender, är att expertdominansen byttes ut av politiker och myndigheter under sjuttio- och åttioalet. Det menar Djerf-Pierre (1996:354) delvis beror på att många experter "flyttade in" i myndigheterna och att miljödebatten, under samma period, politiserades. När frågorna berör politiska eller opinionsmässiga kontroverser har problembeskrivaren alltid varit en politiker eller annan opinionsbildare. Utöver det har det främst varit experter och forskare som fått uttala sig och till skillnad från andra har de sällan utsatts för analys och kritisk granskning (Djerf-Pierre, 1996:350-355).

Miljöaktivister är en central aktör inom miljöjournalistiken men en aktör som enligt Djerf-Pierre (1996: 343-348) har mindre resurser för att påverka miljöjournalistiken. Under sextioalet stod miljöorganisationer och miljöaktivister sammanlagt för en procent av

intervjuerna, fem procent årtiondet därpå och slutligen sju procent under perioden 1981-1991. Det finns enligt Djerf-Pierre en svag trend som påvisar att deras dominans med tiden ökat fram till 1996 (Djerf-Pierre, 1996: 354-355).

4.3 Exempel på personifiering inom miljöjournalistik

Soft journalism, politics and enviromental risk: An Australian story, skriven av Libby Lester och Brett Hutchins, är en studie av mjuk journalistik (Lester & Hutchins, 2012:655). Begreppet mjuk journalistik (soft journalism) används för att beskriva journalistik som suddar ut linjerna mellan information som är faktabaserad och den information som inte är det. Information som inte lyfts som faktabaserad syftar till att skapa en annan sorts "underhållning", personifiera fakta och centrera informationen för att istället skapa ett emotionellt värde för mottagaren och därav få legitimitet (Reinemann et.al, 2012:224). I studien lyfts ett fall gällande hur en miljöfråga kring Tasmaniens vattenkvalité uppmärksammades av *The Australian Broadcasting Corporation* (ABC) 2010, samtidigt som politiker propagerade inför det Tasmanska stadsvalet. Programmet, som uppmärksammade frågan, hette *Something in the water* och innehöll två avsnitt. Inslagen fokuserade på Alison Bleaney, doktor i byn St Helens i Tasmanien, och hennes personliga upplevelser av byns, som hon själv uttryckte det, allvarliga miljöproblematik (ibid). Programmet skapade en stor debatt gällande relationen mellan journalistik och politik.

Enligt Libby Lester och Brett Hutchins (2012:661) är en viktig aspekt i deras studie att nästintill all information som uppmärksammas under en politisk period (som exempelvis en valperiod) slutligen blir en fråga om politik. Så som de uttrycker det i studien: In the mids of an election campaign, everything becomes political (ibid). Hur vidare det blir en fördel eller nackdel menar Lester och Hutchins varierar fall till fall. De konstaterar i sin studie att programmet använde forskningen kring hälsofaror som ett narrativt verktyg, för att beröra det mänskliga intresset, snarare än att direkt förmedla forskningen (ibid). Programmet belyser Bleaney:s *personliga* kamp, och fokuserar inte på miljön eller allmänhetens intressen. Hon förmedlas på ett sätt som ska få mottagaren att känna "skuld" eller "medlidande" för henne. Det förekommer ofta när innehåll handlar om komplexa ämnen som miljön, påpekar Lester och Hutchins (Lester & Hutchins, 2012:654).

Studien exemplifierar hur miljöjournalistik konstruerats i en mer personifierad kontext, för att väcka uppmärksamhet hos allmänheten. Libby Lester och Brett Hutchins studie visar att medierna menar att förmedlingen av en allvarlig kris bör göras på ett lättsamt sätt, annars kan människor inte ta emot informationen. Huvudsakligen visar denna studie att konflikten inte ligger i miljöfrågor i sig, utan hur tv, press och internet väljer att förmedla dem. Medborgare förlitar sig på den information som publiceras av nyhetsmedier och det är då av vikt att förmedla informationen på ett effektivt sätt. Lester och Hutchins menar (Lester & Hutchins, 2012:654) på att det är av vikt att allvarliga frågor, som miljö- och klimatfrågor, förmedlas korrekt eftersom innehållet annars kan skapa en spänning mellan uttalanden som är politiska, personifierade, vetenskapliga eller som sker i människors bästa intresse (ibid).

5. Vetenskaplig problematisering

Karlsson och Strömbäck (2015:250) poängterar att rapporteringen av miljöfrågor är något som går i uppmärksamhetscykler. Möjligheten att uppmärksamma exempelvis klimatförändringar avgörs av kontextuella faktorer, exempelvis hur och i vilken utsträckning samhällsaktörer ("claim-makers") propagerar för sina åsikter och ståndpunkter. Claim-makers, också kallade problembeskrivare, har i sin tur olika kommunikativa förutsättningar för att erhålla legitimitet, uppmärksamhet och inflytande (ibid). Monika Djerf-Pierre menar (1996:349) att miljöjournalistiken till största delen är driven av eliten och resursstarka inom politik och näringsliv, att det är politiker, experter och myndigheter som dominerat världen över. Miljöjournalistiken är enligt Djerf-Pierre (ibid) starkt beroende av forskare och experter och hon menar att det är dessa yrkesgrupper som främst fått uttala sig i medierna. Miljöaktivister är också viktiga aktörer inom miljöjournalistiken, men enligt Djerf-Pierres forskning har de fått väldigt lite utrymme som problembeskrivare i svensk press. Det är därför av intresse att studera och analysera rapporteringen av Greta Thunberg då hon är en ung miljöaktivist som hamnat på den globala agendan trots att hon ur, ett historiskt perspektiv, inte tillhör en grupp samhällsaktörer (elit och resursstarka) som fått agera problembeskrivare inom miljöjournalistiken (ibid).

Att studera konstrueringen av Greta, i svensk press, är inget som tidigare gjorts: inte heller inom Dagens Nyheter och Expressen rapportering. Med konstruktion menar vi hur Greta har konstruerats i texten (artiklarna) och fokuserar inte på att journalisterna gjort en medvetet val. Här finner vi en forskningslucka som vi syftar att fylla. Något som vi vill trycka extra på är just att Gretas fall är unikt inom miljöjournalistiken, den globala uppmärksamhet hon fått på kort tid, hur hon varit startskottet för eventuell vändpunkt för klimatet samt hur hennes engagemang och kamp för klimatet särskiljer sig från andras. Detta gör undersökningen av Greta intressant.

I Monika Djerf-Pierres forskning (1996) exemplifieras inte hur specifika fall eller trender som exempelvis miljöbovar och problembeskrivare kommit till uttryck, utan endast vilka de är och att de existerar. Det är av intresse att exemplifiera detta i rapporteringen av Greta i syfte att fylla denna lucka inom miljöjournalistiken. Ytterligare har forskningen om miljöjournalistiken främst fokuserat på de journalistiska texternas innehåll i form av utmärkande egenskaper. De mest centrala frågorna är hur miljöfrågorna skildrats i förhållande till orsaker, konsekvenser och lösningar samt vilka aktörer som får komma till tals, med mindre fokus på miljöaktivisters och opinionsledares karaktär. Med detta menar vi att aktörer inom artiklarna, utefter hur journalisterna har konstruerat dem, besitter en särskild karaktär. Som beskrivet i vårt tidigare kapitel, *kvinnliga aktivister på den globala agendan*, lyfter vi helt olika människor, men som inom artiklarna besitter liknande karaktär. Med dessa exempel pekar vi på en persons utmärkande egenskaper eller läggning. Här syftar vi på Gretas karaktär i *text*.

Att miljöfrågor och miljöjournalistik är områden av komplexitet är något som konstaterats inom forskningsfältet. Miljöjournalistik är ett brett område där mycket forskning har blivit gjord men där komplexiteten i rapporteringen är snäv, frågan om *hur* komplexa miljöfrågor förmedlas är ännu snävare. Under vårt segment “tidigare forskning” hänvisade vi till en tidigare studie av Libby Lester och Brett Hutchins (*Soft journalism, politics and environmental risk: An Australian story*) som visar på hur miljöfrågor ofta förmedlas genom mjuk journalistik där personifiering blir ett fokus för att kunna förmedla information om miljön på ett lättamt sätt. Att vidare undersöka detta påstående i Gretas fall blir här av intresse. Denna lucka ger möjlighet till att fortsätta undersöka påståendet om att miljöjournalistik ofta rapporteras genom mjuk journalistik (på grund utav sin komplexitet) för att sedan undersöka om liknande journalistikstrategi har använts i rapporteringen om Greta. I koppling till Monika Djerf-Pierre beskrivning av tre huvudepoker inom miljöjournalistikens utveckling kan frågan ställas om personifiering kan ha kommit att bli en dominerande del av dagens miljöjournalistik, och mer specifikt i samband med rapporteringen om Greta.

6. Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att undersöka hur Dagens Nyheter och Expressen konstruerat och ramat in Greta Thunberg och miljöjournalistiken i rapporteringen av Greta Thunberg. Studien grundas i en avgränsning där vi valt att utgå från Dagens Nyheters och Expressens webbversioner. Avgränsningen förtydligas i kapitlet *urval och avgränsning*.

Syftet kommer besvaras genom att identifiera rapporteringens teman, konstruering av Greta och de nyhetsramar som skildras i Dagens Nyheters och Expressens rapportering av Greta, under de tre månader som rapporteringen varit som störst (vilket förtydligas i *urval och avgränsning*). Genom ett väl uttänkt och testat analyschema uppmärksammas delar i artiklarna som belyser våra tre frågeställningar. För att besvara våra frågeställningar kommer vi använda oss av kapitlena *tidigare forskning* och *teoretisk ramverk*.

6.1 Frågeställningar

F1: Vilka teman dominerar i rapporteringen om Greta Thunberg i de valda nyhetsartiklarna och vad är temanas typdrag?

Denna frågeställning syftar till att identifiera de teman som skildras i rapporteringen under de tre valda månaderna. Vi kommer förhålla oss öppna till resultatet och temana kommer därför inte kopplas ihop med någon teori utan istället ligga till grund för frågeställning F2 och F3. F1 syftar alltså att ge en överblick och vara en ingångsport till påföljande resultat och analys.

F2: Hur har Greta Thunberg konstruerats i de valda nyhetsartiklarna?

Denna frågeställningen syftar till att identifiera konstruktionen av Greta Thunberg och kommer besvaras med hjälp av medielogikens mediedramaturgi samt gestaltningsteorin. F2

kommer även analyseras genom att jämföra resultatet med tidigare forskning kring miljöjournalistik, personifiering inom miljöjournalistik samt ta hjälp av semiotik som ett verktyg att tolka artiklarnas innehåll.

F3: Hur har Greta Thunberg och miljöjournalistiken ramats in i de valda nyhetsartiklarna? *Denna frågeställning syftar till att identifiera hur Greta Thunberg och miljöjournalistiken ramats in (framing) enligt de fyra valda ramarna: Problem- och lösningsramen, ansvarsramen, konfliktramen och den mänskliga intresseramen. F3 kommer även analyseras genom att jämföra resultatet med tidigare forskning kring miljöjournalistik, personifiering inom miljöjournalistik samt ta hjälp av semiotik som ett verktyg att tolka artiklarnas innehåll.*

7. Teoretiskt ramverk

7.1 Medielogik

I grunden syftar medielogiken till att förklara hur nyheter väljs ut av nyhetsmedier och som sen ska levereras vidare in i dagsjournalistiken (Karlsson & Strömbäck, 2015:161). I och med att vi lever i ett medialiserat samhälle måste medielogiken ständigt anpassa sig till de förändringar som sker. Det medialiserade samhället sätter även förväntningar på att institutioner och organisationer anpassar sig efter den förändrade medielogiken (ibid). Politiska och sociala aktörer som är i behov av nyhetsmedierna anpassar den externa kommunikationen efter medielogiken. Nyhetsurvalet sker därför i två omgångar: först hos aktörerna (organisationerna) och sedan hos medierna (ibid).

Enligt Frank Esser (Strömbäck, 2015:7) finns det inom nyhetsjournalistiken tre dimensioner av medielogiken: hur den journalistiska professionalismen definieras och uppfattas inom journalistkåren och medier, tillämpade medietekniker och graden av kommersialism. Medielogiken uttrycks genom journalisters användning av olika berättartekniker och hur de reducerar mängden information, alltså hur de arbetar för att fånga människors uppmärksamhet. Detta är något som vidare förklaras genom mediedramaturgi (Peterson, 2014:106). I ett hav av nyheter gäller det för tidningarna att, trots sitt urval av nyheter, fånga mottagarens intresse. Därför har medier utarbetat strategier för att locka läsare/tittare till att titta åt ett visst håll (ibid).

Mediedramaturgi används som ett verktyg för att förstå hur en person konstrueras i media (Peterson, 2014:106). Olof Peterson (ibid) förklarar att *dramaturgi* fungerar likt en teaterpjäs. Precis som att en publik kan bli uttråkad av en teaterföreställning, kan den även tröttna på nyhetsrapporteringen. Mediedramaturgi innebär att journalistiken utformas efter teaterns metoder, för att fånga sin publik. Tillspetsning, förenkling, polarisering och intensifiering är exempel på dessa strategier som används inom journalistiken för att väcka mottagarens uppmärksamhet (ibid.) Nyhetsmedier har en förhoppning om att de strategiska

teknikerna ska bidra med större intresse för rapporteringen, eftersom ett ökat intresse bidrar till att nyheten under en längre period får stanna på nyhetsmediernas agenda (ibid)

7.2 Dagordningsteorin

Dagordningsteorin, framtagen av Walter Lippman, förklarar hur dagordningen sätts i samhället (McCombs & Wadensjö, 2006:11). Dagordningsteorin är en av de mest etablerade och studerade teorierna inom medieforskningen (Karlsson & Strömbäck, 2015:355). Teorin visar på massmediernas betydelse, och makt, när det kommer till den dagordning som sätts för samhället. Dagordningsteorin kan delas upp i två nivåer. Den första nivån förklarar hur frågor som upprepas i media är de frågor som publiken anser vara viktigast (ibid). Maxwell McCombs (2006:12) menar att tidigare studier visat på just detta samt att medierna inte bara kan utöva makt över *vad* publiken ska anse vara viktig information utan även *hur* de ska tänka och tycka kring informationen som media rapporterar om.

Massmedier publicerar inte bara nyheter och händelser utan de påverkar även den allmänna opinionen (McCombs & Wadensjö, 2006:23). Som tidigare nämnt riktar massmedier vår uppmärksamhet åt ett förbestämt håll där vår uppfattning kring vilka frågor som är viktigast påverkas. För att förstå nyhetsurvalet behöver man även förstå nyhetsmediernas format och specifika logik. Detta förklaras vidare i dagordningsteorins andra nivå: *gestaltningsteorin*.

7.2.1 Gestaltningsteorin

Gestaltningsteorin är förekommande inom den journalistiska bevakningen av politik, och beskrivs av Maxwell McCombs (2006:11) som dagordningsteorins andra nivå. När man talar om gestaltning hänvisar man till hur press "ramar in" nyheter, något som av forskare kallas *framing*. En tydligare beskrivning av begreppet redovisas senare i detta kapitel.

Till skillnad från dagordningsteorin som förklarar *vad* som befinner sig på mediernas dagordning förklarar gestaltningsteorin *hur* journalister kan påverka människors verklighet utifrån hur de väljer att gestalta verkligheten. Att gestalta en nyhet syftar till hur en nyhet *framställs* och hur nyhetsmedier tycker att nyheten bör *uppfattas* (Karlsson & Strömbäck, 2015:359). Enligt Michael Karlsson och Jesper Strömbäck (2015:369) har Robert Entmans definition av gestaltning ofta refererats till i tidigare forskning. Robert Entman beskriver begreppet som att "gestaltning skapas utifrån urval och uppmärksamhet" (ibid).

Robert Entman menar att begreppet "gestaltning" lever ett dubbelliv, som ett konkret uttryck i olika former av kommunikation men också som mentala kartor för att människor ska kunna tolka sin omgivning. Därför är det viktigt att skilja på mediegestaltningar, som manifesteras i medieinnehåll, och individgestaltningar, som strukturerar människors associationer, tänkande och uppfattning om världen omkring dem (Karlsson, M., Strömbäck, J. 2015:369). Inom journalistiken använder sig journalister av *episodiska* eller *tematiska* gestaltningar. Episodiska gestaltningar fokuserar på enstaka händelser eller använder enstaka händelser för

att illustrera generella fenomen. Tematiska gestaltningar kommer till uttryck när journalistiken fokuserar på generella sammanhang och bakgrunder (ibid:72). Hur journalister väljer att gestalta påverkar hur människor uppfattar en nyhet och nyheten blir mottagarens "verklighet". En annan verklighet, än den som gestaltas, blir därför irrelevant. Maxwell McCombs (McCombs & Wadensjö, 2006:23) förklarar det som att medborgare handskas med en andrahandsverklighet och eftersom verkligheten är obegränsad tvingas journalister att göra val där viss information måste väljas bort. Det betyder att all nyhetsjournalistik skildrar en avgränsad del av verkligheten (ibid).

Ett experimentell gestaltungsstudie utfördes av forskare Thomas E. Nelson där han skilde mellan *yttrandefrihetsgestaltning* och *allmän-ordning gestaltning*, gällande en kontroversiell politisk manifestation (Karlsson & Strömbäck, 2015:363). Studien visade på att människors tolerans att låta kontroversiella grupper arrangera offentliga manifestationer baserades på hur medierna gestaltat frågan. Om frågan vinklades mot en yttrandefrihetsgestaltning kunde frågan bevakas med fokus på rätten för medborgare att fritt yttra sina åsikter i ett demokratiskt samhälle. Om frågan vinklades mot en allmän-ordning gestaltning lades fokus istället på hur manifestationen kunde påverka den allmänna ordningen.

För att nyhetsjournalistiken ska kunna välja ut nyheter, värdera och förhålla sig till tigha deadlines är det ett måste att ha kognitiva ramar att förhålla sig till, enligt Michael Karlsson och Jesper Strömbäck (Karlsson & Strömbäck, 2015:361). Det är genom dessa ramar nyhetsjournalistiken ska kunna avgöra vilka nyheter som besitter en meningsfull helhet, nyheter som journalisterna anser kommer vara betydelsefulla för samhället. Anledningen till att massmedier måste arbeta på detta sättet är att det finns begränsat utrymme att samla eller redovisa all information till allmänheten. Information som i urvalsprocessen valts ut att publiceras i press har gått igenom en så kallad "gestaltningmakt", även kallad *framing* (McCombs & Wadensjö, 2006:118).

7.2.2 Framing

Begreppet framing används ofta inom medie- och kommunikationsvetenskap. Det är ett begrepp med många skildringar, men med samma innebörd. De två personer som vi anser bäst förklarar begreppet till studiens syfte är Maxwell McCombs (2006) och Gaye Tuchman (1978). I och med att studien har ett öppet förhållningssätt är det av vikt att förhålla oss till både de bredare och de snävare definitionerna av begreppet. Här anses McCombs definiera begreppet "framing" brett, medan Tuchman definierar begreppet något snävare. McCombs beskriver begreppet enligt följande:

"Att välja ut vissa aspekter av en uppfattad verklighet och göra dem mer framträdande i en kommunicerande text, på ett sådant sätt att en viss problemdefinition, orsakstolkning, moralisk utvärdering och/eller rekommendation till hantering främjas för det ämne som beskrivs." (McCombs & Wadensjö, 2006:118)

Gaye Tuchman, amerikansk sociolog, har valt att jämföra framing med en fönsterram. Tuchman (1978:1) menar att nyheter fungerar som ett fönster mot omvärlden och att fönstret aldrig kan vara en objektiv spegling av verkligheten. Tuchman pekar på att fönsters vy ser olika ut beroende på vilka förutsättningar som finns, ett fönster kan vara stort, litet, högt, lågt, ha färgat glas, olika placeringar etcetera (ibid). Beroende på var betraktaren står kan även vyn framstå på olika sätt. Om betraktaren exempelvis står långt bort, nära, kollar uppåt, kollar rakt eller kollar nedåt. Att se en nyhet från ett perspektiv är problematiskt eftersom det inte ger en representativ bild av verkligheten (ibid).

En sammanfattande beskrivning av begreppet *framing* är de nyhetsramar som skapas, en process som pågår under hela nyhetsproduktionen (McCombs & Wadensjö, 2006:118). Framing innebär att medier gör ett aktivt val när de väljer nyheter då de utvalda nyheterna måste passa in i specifika sammanhang för att kunna gå vidare i urvalsprocessen – så kallade “frames”. Var händelsen placeras avgör även händelsens mening vilket gör att medierapporteringen därmed bidrar till hur människor uppfattar verkligheten som de lever i (ibid). Nyhetsramar skapas parallellt med den journalistiska nyhetsrapportering och en artikel kan visa sig ha flera nyhetsramar inom samma artikeln.

7.3 Nyhetsramar

Den första ramen vi valt att använda har identifierats av Robert Entman (1993: 54). Nyhetsramen, som kallas *problem- och lösningsramen*, förekommer inom nyhetsrapportering. Holli Semetko och Patti Valkenburg (2000:95f) har i sin forskning *Framing European Politics: A Content Analysis of Press and Television News* identifierat fem ramar varav tre stycken är av intresse för vår undersökning: *mänskliga intresseramen*, *ansvarsramen* och *konfliktramen*. Semetko och Valkenburg identifierade nyhetsramar är intressant för denna studie då de analyserat nyheter från både press och TV i Europa för att undersöka vilka nyhetsramar som var mest framträdande, vilket ger oss en övergripande studie att utgå ifrån. Våra tre valda nyhetsramar, som Semetko och Valkenburg identifierat i sin forskning, förhåller sig även bra till de teman vi identifierat i vår första frågeställning (F1).

7.3.1 Problem och lösningsramen

Artiklar med denna nyhetsram identifierar problem inom en nyhet, som i sin tur kräver en lösning. Löpande i artikeln beskrivs problemets orsaker, moraliska uppskattningar kring problemet identifieras och möjliga lösningar till problemet föreslås. Denna ram kan i vissa fall delas upp i två delar: problemramen, som utgör ett problem, och lösningsramen, som framhäver vad som bör göras eller vidtas (Entman, 1993:54).

7.3.2 Ansvarsramen

Artiklar med denna nyhetsram lyfter tre aktörer, individen, gruppen eller regeringen, som ansvarig till att orsaka problemet och/eller lösa problemet. Nyhetsmedier kan på detta sätt

forma hur mottagaren ska tänka och tycka gällande en specifik situationen, problem eller händelse. Ansvarsramen är effektiv i att forma en allmän opinion (Semetko & Walkenburg, 2000:95f).

7.3.3 Konflikttramen

Artiklar med denna nyhetsram betonar konflikter mellan individer, grupper och/eller institutioner. Denna nyhetsram är vanlig inom exempelvis politiska debatter. Konflikter används inom denna nyhetsram för att fånga läsarens intresse för en händelse, fråga eller problem (Semetko & Walkenburg, 2000:95f).

7.3.4 Den mänskliga intresseramen

Artiklar med denna nyhetsram fokuserar på det personliga eller vinklar nyheten för att ge mottagaren en känslomässig koppling till händelsen, fråga eller problemet. Genom mänskliga intresseramen anpassas och dramatiseras innehållet för att göra nyheten mer känsloladdad och på så sätt fånga läsarens intresse.(Semetko & Walkenburg, 2000:95f)

8. Metod

8.1 Kvalitativ innehållsanalys

Vald metod för studien är en kvalitativ innehållsanalys där haft i avsikt att analysera de insamlade artiklarnas innehåll. Att genomföra en kvalitativ innehållsanalys innebär att man behandlar ett stort antal analysenheter på ett likvärdigt sätt (Esaiasson et al., 2012:210). Vi anser att en kvalitativa innehållsanalys är bäst lämpad för vår studie då våra frågeställningar är nära kopplade till artiklarnas innehåll. Vi har haft i avsikt att uppmärksamma viktigt innehåll genom att läsa artiklarna aktivt, ställa oss frågor till innehållet och se om texten kan besvara våra frågeställningar (ibid). På så sätt har vi kunnat utläsa viktiga aspekter i artiklarnas innehåll, vilket vår studie syftar till att göra. Vi har skapat ett analyschema som väglett oss genom artiklarna så att vi sedan kunnat besvara våra frågeställningar och syfte. För att försäkra oss om att samtliga frågor besvaras har vi gjort en gemensam testanalys, som sedan exkluderats från analysen.

I denna metod anses vissa passage i texten vara viktigare än andra. Genom passagen har vi funnit underliggande meningar i texten, som tagits fram genom intensiv läsning av texten. Texterna har behövts läsas flertalet gånger, såväl som snabbt, långsamt och översiktligt. Vi har därför tillsammans läst samtliga texter som analyserats, där vi individuellt läst 10 artiklar var, och använt analyschemat, för att sedan byta och kontrollera varandras resultat.

I och med vår kvalitativa innehållsanalys har vi tolkat en del av innehållet i artiklarna, främst i frågeställningarna F2 och F3, kring konstruktion av Greta Thunberg och inramningen av miljöjournalistiken. Till skillnad från frågeställning F1 har F2 och F3 krävt allt mer omfattande tolkningar av artiklarnas innehåll för att vi i analysen skulle kunna jämföra med tidigare forskning och teoretiskt ramverk. F1 är formulerad på ett sätt som inte krävt en

analys för att konstatera resultatet och har dessutom ingen teoretisk anknytning. I och med detta har vi använt oss av *semiotik* som ett hjälpmedel för att tolka och analysera frågeställning F2 och F3.

Semiotik är ett samlingsnamn för studien av tecken, deras betydelse och hur mening bildas i kommunikativa situationer, både i tal- och skriftspråkets tecken. Daniel Chandler (Chandler, 2007:36) beskriver hur det går att skilja på “naturliga tecken” och “konventionella tecken”. Naturliga tecken är hur människan, i och med ett tecken, omedvetet kopplar samman innebörden till något. Chandler exemplifierar det med “rök indikerar eld” och “fotspår i skogen indikerar att ett djur passerat” (ibid). Konventionella tecken menas med då människor skapat en symbolisk mening till något som sedan tidigare är allmänt accepterat och inlärt, exempelvis som språk, siffror, trafikljus, en flaggas innebörd och så vidare. Chandler tar även upp den del i semiotiken som beskriver “index” där innebörden av en symbol/tecken är observerad eller antagen, oberoende av avsikt hos personen (Chandler, 2007:37), exempelvis att åska är ett tecken på oväder, smärta på en skada och så vidare. Analysen i F2 och F3 innefattar våra indikationer av vad som definierar tecken/metafor. Vi har skiljt mellan metaforer och semiotik genom att koppla metaforer till liknelser/jämförelser och semiotik till våra observationer och antaganden kring innehållet.

För att kunna påbörja vår kvalitativa innehållsanalys tog vi fram statistik kring Expressens och Dagens Nyheters rapportering kring Greta Thunberg. Vi tog fram statistik från perioden 20 augusti 2018, då rapporteringen först startade, till 31 mars 2019, dagen då statistiken genererades. Vi har därmed gjort ett kort kvantitativt arbete för att ta fram empirisk data kring de två tidningarnas rapportering av Greta Thunbergs. Den statistiska insamlingen gjordes genom webbmotorn *Mediearkivet* (Mediearkivet, u.d). Förutom att ta fram statistik av rapporteringen syftade den kvantitativa analysen att hjälpa oss besvara vilka tidningar vi skulle välja för vår studie, hur många artiklar vi skulle använda oss av och under vilken tidsperioder artiklarna skulle befinna sig inom.

Vi har valt att analysera artiklarnas innehåll oberoende av upphovsmannens avsikt med artikeln. Vår infallsvinkel var därmed att endast tolka vardera artikels innehåll i sin helhet. Vi var medvetna om att underliggande budskap från avsändaren kunde yttras i texten utan hans medvetande och vi avgränsade därför urvalet av artiklar för att minimera risken kring partiskhet. Det specificeras vidare i kapitlet *urval och avgränsning*. Vi har hållit *mottagarperspektivet* öppet för diskussion, för att kunna diskutera det i vår slutsats. Genom vårt arbete har vi förhållit oss öppna till material dykt upp. Det innebär att vi i förtid inte letat efter att finna specifikt empirisk material och att vi även undvikit att vinkla det analyserade innehållet då vi velat förhålla oss transparenta. Vi har haft en förhoppning om att resultatet kan komma att visa sig på olika sätt, beroende på vad som dyker upp under arbetsförloppet (Esaiasson et al., 2012:116). För att kunna besvara våra frågeställningar (F2 och F3) har vi ställt oss beroende till våra teorier och tidigare forskning, där vi jämfört det empiriska materialet för att se om resultatet förhåller sig väl till tidigare forskning (ibid:223).

8.2 Hur vi styrt upp våra tabeller

Ur statistiken, som baseras på den data vi genererat från Dagens Nyheter och Expressens rapporteringen av Greta Thunberg, har vi urskiljt tre nyhetstoppar, alltså där rapporteringen varit som störst. Nyhetstopparna var i september och december 2018 samt mars 2019 vilket förklaras vidare i kapitlet *urval och avgränsning*. Vi sammanställde samtliga artiklar och urskiljde därefter artiklarnas teman i ett Excel-dokument, som vi sedan förenklade.

Kategorier som använts i den förenklade tabellen är: artikelnummer, tidning, rubrik, sektion (alltså var på webbtidningen man kan hitta artikeln), tema och avslutningsvis om artikeln varit en del av de analyserade artiklarna eller inte. Vi har valt att inkludera de teman vi urskiljt, men för att undvika för mycket text har vi numrerat de olika temana för att i tabellen endast behöva skriva den siffra som tillhör temat för artikeln. Då Dagens Nyheter och Expressen har olika typer av sektioner, eller samma sektioner som benämns på olika vis, har vi också valt att inkludera exempel på sektioner från respektive tidning som vi även inkluderat i tabellen, för att undvika att förvirra läsaren (*se bilaga 1*).

9. Urval & avgränsning

9.1 Val av svenska tidningar

Vi har valt att analysera artiklar från Dagens Nyheter (DN) och Expressen. Dessa två tidningar tillhör samma koncern (Bonnier News) och har samma beteckning: oberoende liberal. Fördelen med att analysera artiklar från två tidningar som har beteckningen oberoende liberal är att de ställer sig fria från partier, organisationer och ekonomiska maktsfärer. Istället för att lägga fokus på att liberalism är en politisk ideologi fokuserar tidningarna istället på ideologins innebörd: individens frihet där rapporteringen förhåller sig frisinnad, respekterande och är villig att acceptera andra åsikter och gärningar från ens egna (Expressen, 2015)

Att välja en morgontidning och en kvällstidning ser vi som en fördel då tidningarnas medielogik fungerar på olika vis (Häger, 2014: 93-97), och i kombination ger en representativ bild av hur pressens rapportering av Greta Thunberg sett ut. Vi har valt att titta på Dagens Nyheter och Expressens webbtidning då den har störst räckvidd och därför når en större del av allmänheten (Mediekompass, 2018). Valet baseras på att vi vill göra en undersökning av hur svensk press konstruerar Greta och miljöjournalistiken samt identifiera vad som förmedlas till läsaren. Därför är mängden människor som tar del av innehållet enligt oss viktig.

9.2 Val av artiklar

För att vi skulle kunna göra ett urval av artiklar och tidsperiod för vår studie var det nödvändigt för oss att ta fram statistik gällande rapportering av Greta Thunberg, från 20

augusti 2018, när rapporteringen av Greta startade, till 30 mars 2019, dagen vi valde samtliga artiklar.

Av tidseconomiska skäl var vi tvungna att göra ett urval av artiklar från de tre valda månaderna. För att undvika systematiska fel tog vi manuellt bort dubbletter och översatta artiklar. Genom att läsa igenom samtliga artiklar kunde vi även exkludera de artiklar där journalisten/skribenten uttryckt egna och personliga åsikter. Detta val gjordes då det är viktigt för vår studie att innehållet som analyseras är så objektivt som möjligt, då vi även valt att exkludera sändarens (personliga) perspektiv. Med det syftar vi på att artikeln i sig, oberoende av upphovsmannens avsikter och sociala kontext. Livesändingar, dubbletter, insändare, artiklar som tagits bort och som inte kan räknas som en artikel eller reportage lades åt sidan och räknades som bortfall, då de inte var i enighet med det typ av innehåll som vi syftar till att undersöka. Sammanlagt resulterade insamlingen, efter att vi exkluderat övriga artiklar, i 89 stycken artiklar.

Innan påbörjad analys av artiklarna behövde vi återigen minska antalet artiklar. Innan vi minskade antalet artiklar delade vi in samtliga artiklar (89 stycken) efter teman och besvarade då alltså vår första frågeställning (F1). Därefter gjorde vi valet att välja ut de artiklar som vi ansåg representera och skildra temana på rättvist sätt. Efter att ha valt ut de artiklar vi ansåg skildra temana på ett representativt sätt landade antalet artiklar i 20 stycken. Antalet artiklar upplevde vi vara ett fullt rimligt antal för den tid vi fått till vårt befogande samt för att få ett representativt resultat av nyhetstopparnas rapportering.

9.3 För- och nackdelar med vårt urval & avgränsning

Ett snävt material har både sina fördelar och nackdelar. En fördel med vår studie är att vi, genom våra urval och avgränsningar, har möjligheten att finna artiklar som kan ge en representativ skildring av den rapportering som gjorts om Greta Thunberg och miljöjournalistiken (Esaiasson et al., 2012:220). På så sätt kan vi utläsa information som på bästa sätt kan besvara våra frågeställningar. En nackdel är att vi riskerar systematiska fel i valet av artiklar (ibid). Oavsett vad som är eller inte är relevant för vår studie är det en avvägning som vi behövt göra för att få ett empiriskt material att undersöka. Istället för att argumentera för vilket material som är bäst anpassad för vår studie vill vi istället argumentera för att vi är medvetna om de för- och nackdelar som kan komma i och med studiens urval och avgränsningar, att vi förstår de konsekvenser som kan komma att påverka studiens resultat.

10. Resultat och analys

I kapitlet *resultat och analys* kommer vi att värva resultat, analys och tidigare forskning/teori i en och samma text under samtliga frågeställningar. Vi kommer löpande beskriva tidigare forskning/teori samtidigt som vi utför vår analys. Vi kommer referera till artiklarna både genom deras titlar, men även genom deras numreringar de blivit tilldelade i bilaga 1. De

nummer som därav hänvisas inom parentes "(X)" är alltså menade för läsaren att koppla till respektive artikel (se bilaga 1).

Vi börjar med att sammanfattningsvis redovisa och exemplifiera resultatet för vardera tema (F1), vad som är temans typdrag. Därefter redogörs en mer djupgående resultat och analys för frågeställning två och tre (F2 och F3). Under F2, *konstruktionen av Greta Thunberg*, kommer vi identifiera konstruktionen av Greta och under F3, *inramning av Greta Thunberg och miljöjournalistiken*, de nyhetsramar som bäst skildrar det empiriska materialet. För att ha ett material som i framtiden lätt ska kunna användas vid jämförelse och tidigare forskning har vi valt att använda oss av nyhetsramar som tidigare identifierats av forskare. Kapitlet avslutas sedan med en *sammanfattning* av resultat och analys. Eftersom *teman* (F1) endast presenteras som resultat har vi valt att exkludera en sammanfattning. En mer övergripande beskrivning finns tillgänglig i våra bilagor (se bilaga 3).

Vi är medvetna om att Monika Djerf-Pierres forskning om miljöjournalistik, som vi presenterat i kapitlet *tidigare forskning*, är från 1996. Vi använder hennes forskning för att kunna jämföra vårt resultat med en historisk kontext, medvetna om att mycket har skett inom miljöjournalistiken de senaste 25 åren.

10.1 Teman

Vi har identifierat sex teman: *Uppmärksamhet och påverkan – nationellt och globalt, politik och samhälle, hyllningar och utmärkelser, vetenskap och forskning, privatliv och metaforer och jämförelser*. Dessa teman identifierade vi genom att utläsa *vad* de insamlade artiklarna handlade om som redovisas nedan, i vårt resultat. Detta resultat kopplas inte till teori och har därför ingen analys. F1 görs i syfte att hjälpa till att besvara frågeställning (F2) och (F3) (se *syfte och frågeställningar*). Därför har vi valt att endast sammanfatta temana i detta kapitel. Vi hänvisar istället till vår bilaga där en mer detaljerade redovisning av temana finns (se bilaga 3).

10.1.1 Uppmärksamhet och påverkan – nationellt och globalt

Det förstnämnda temat, *uppmärksamhet och påverkan – nationellt och globalt*, präglas av rapportering som berör hur Greta Thunbergs första skolstrejk, utanför Sveriges riksdag, har fått tusentals barn och unga världen över att agera för klimatet i form av demonstrationer. Temats innehåll fokuserar på *Global strike for future* som hölls 15 mars 2019, och som av journalisten Jannike Kihlberg beskrivs som en vändpunkt i kampen för klimatkrisen. Artiklarna har berört att det svenska politiska engagemanget är lägre än i länder som exempelvis Tyskland. Avslutningsvis berör temat även de tal Greta hållit och att det väckt uppmärksamhet i sociala medier världen över.

10.1.2 Politik och samhälle

Det andra temat, *politik och samhälle*, präglas av rapportering som berör kritiken av vuxnas ansvarstagande och agerande, med fokus på politiker och andra makthavare. Temat berör även klimatet och vänster- och högerpolitik. Kritik som förs mot vuxna och makthavare kommer från Greta Thunberg, som uppmanar till agerande för klimatet, och politiker som exempelvis miljöpartisten Linneá Engström, som kritiserar konservativa grupper inom EU för deras brist på agerande för klimatpolitiken.

10.1.3 Hyllningar och utmärkelser

Det tredje temat, *hyllningar och utmärkelser*, präglas av rapportering som berör hur kändisar och politiker världen över hyllat Greta Thunberg, samt de priser och utmärkelser som hon fått eller nominerats till. Temat berör exempelvis priser som *Årets kvinna* (av Aftonbladet och Expressen) och nomineringen till *Nobels fredspris*. Sammanfattningsvis fokuserar artiklarna på hur dessa hyllningar och utmärkelser bidragit till att Greta på kort tid, sedan hon första gången strejkade för klimatet, snabbt fått gehör för sitt klimatarbete och hur hon på så vis har nått ut till en ökad publik.

10.1.4 Metaforer och jämförelser

Det fjärde temat, *metaforer och jämförelser*, präglas av rapportering som berör hur en sak, en person eller en händelse genomgående används i artikeln för att på så sätt visualisera Greta Thunberg och hennes arbete. Inom temat finns jämförelser som syftar till att antingen förstora eller förminska Greta. Jämförelser med Pippi Långstrump (27), där hon bland annat beskrivs som en ledare för klimatet, Nils Borg (25), där hon bland annat beskrivs som handkraftig och smart, samt med nazistisk propaganda (24) där hon bland annat beskrivs som en person som utnyttjas i politiska syften.

10.1.5 Privatliv

Det femte temat, *privatliv*, präglas av rapportering som berör Greta Thunberg som person samt hennes familj. Artiklarna inom temat fokuserar på Gretas aspergerdiagnos, psykiska ohälsa, sociala kompetens och veganism. När hon tagit sig ut ur depressionen fann hon sin röst och blev lyckligare än någonsin. Temat fokuserar på hur hennes resa från insjuknande till tillfrisknande påverkade hennes familj till att ta klimatmedvetna beslut.

10.1.6 Vetenskap och forskning

Det sjätte temat, *vetenskap och forskning*, präglas av rapportering som berör vetenskap och forskning som backar Greta Thunbergs arbete för klimatet. Artiklarna som berör temat är faktabaserade, och redovisas genom grafer, tabeller och statistik. Innehållet fokuserar på exemplifieringar av negativ klimatpåverkan.

10.2 Konstruktion av Greta Thunberg

Inom de artiklar som analyserats har Greta Thunberg konstruerats på sex olika sätt: *Ikon och idol, objektiv konstruktion, ålder och/eller kön, ledare, klimatkämpe och miljöaktivist* samt *mänsklig med svagheter*. Vår fråga kring hur Greta har konstruerats i de valda nyhetsartiklarna kommer att besvaras genom att jämföra resultatet med tidigare forskning gällande miljöjournalistik och personifiering inom miljöjournalistik samt teorier, som medielogik, mediedramaturgi och gestaltningsteorin.

10.2.1 Ikon och idol

Greta konstrueras som en ikon, idol, katalysator, helgon, huvudperson och hjälte. Hon hyllas och skildras som en person med status i klimatsammanhang. Hon beskrivs bland annat som en ikon för nya ungdoms- och proteströrelser, som en förebild för barn och unga i att ta ansvar för klimatet och framtiden.

I artikeln *En klimataktivist med stjärnstatus – i alla fall utomlands* (68) beskrivs känslan av Gretas närvaro under en klimatstrejk som en “rockkonsert” och det beskrivs att ungdomarna idoliserat henne. Som denna artikel (68) beskriver är Greta Thunberg, i klimatsammanhang, som en världsartist eller en känd skådespelerska. Artiklarna beskriver Greta som någon att likna med rockmusikens Bruce Springsteen eller filmindustrins Alicia Vikander, en person som inom ett visst sammanhang dyrkas och ses upp till. Ordvalet “rockkonsert” ger en bild av någon som avgudas av högljudda fans, vilket läsaren (beroende på erfarenhet och tidigare upplevelser) kan associera med personliga upplevelser. Associationen till vad en “rockkonsert” kan innebära kan skildra hur stor Greta har blivit och i att hennes arbete har inspirerat andra (Strömbäck & Nord 2016:72)..

Mediedramaturgin förklarar här hur gestaltningen av Greta Thunberg används för att fånga läsarens intresse, genom den tillspetsning och intensifiering som innehållet i artikeln skildrar (Peterson, 2014:106). Även om tidigare forskning kring miljöjournalistik visar att Greta nödvändigtvis inte ska ha varken handlingsutrymme eller resurser, som miljöaktivist, har hon lyckats sätta en prägel på människor och deras agerande samt påverkat dagordningen och den globala agendan (Eide et al., 2010, Shehata & Hopmann, 2012 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 249).

Konstruktionen av Greta i detta sammanhang sker endast med hjälp av positiv respons, inget som hon gör framstår som negativt här. Artiklarna refererar till människor som visar på stöttning och som även försvarar henne inom debatten. I artikeln *En klimataktivist med stjärnstatus – i alla fall utomlands* (68) beskrivs att Greta tar emot en kartonglåda från två tyska ungdomar under demonstrationen i Hamburg med 72.650 namnunderskrifter till stöd för Greta. Detta gjordes i samband med att den tyska generalsekreteraren i CDU, Paul Ziemiak, angrep Greta och hennes politik på Twitter. Avsikten var för de två tonåringarna att visa Greta att hon har flertalet människor som stöttar henne i Tyskland och att Greta, genom

denna gest, skulle ignorera allt kritik som hon fått. Med hjälp av en händelse, en episodisk gestaltning, illustreras det stöd Greta har trots motstånd från andra håll (Strömbäck & Nord, 2016:72).

I artikeln *Björn Wiman: Sluta tro att vi kan "gå till kungs" i klimatfrågan* (25) yttrar journalisten, som är vuxen, att Greta är ett bra exempel på en person som insett att det inte går att lita på att makthavare ska ta tag i våra problem, som Nils Borg trott när han gick till kungs. Artikeln återberättar en händelse ur Magnus Västerbros bok "Svält", att en man vid namn Nils Borg valde att vandra till kungen i Stockholm för att berätta om den orättvisa som pågick i hans hemby, där han var övertygad "Om bara konungen får veta. Då kommer allt att ställas till rätta." Journalisten påpekar att Greta inte behållit en illusion om att makthavare kommer ta tag i klimatkrisen. Till skillnad från vad Nils Borg visste kring kungens kunskaper så säger journalisten om Greta: "Hon visste att dagens "kungar" vet sedan länge, men att de inte ställer någonting till rätta". "Vet sedan länge" syftar till klimatkrisen och de problem som kommit med detta.

Journalisten (25) har valt att använda en händelse, historien om när Nils Borg gick till kungs, för att skildra samt lyfta hur Greta Thunberg är medveten om den situation hon ställts inför och hur hon inte agerat naivt utan smart när hon inte förlitat sig på att makthavare ska agera utan istället tar saken i egna händer (Strömbäck & Nord, 2016:72). Journalisten har illustrerat och dramatiserat Gretas intelligens och medvetenhet, till något positivt. Istället för att endast säga att Greta är strategisk och medveten om sina möjligheter att kunna påverka har journalisten alltså istället försökt att bygga upp en historia och kontext. Som mediedramaturgin beskriver det så kan läsaren, likt under en teaterpjäs, tröttna på nyhetsrapporteringen (Peterson, 2014:106). Genom att arbeta på detta sätt ökar journalisten dramaturgin och då också, förhoppningsvis, läsarens intresse för artikelns innehåll.

10.2.2 Saklig

I vissa artiklar konstrueras Greta sakligt, alltså hon nämns som Greta Thunberg eller Greta. Trots att Greta inte befunnit sig på den globala agendan under en längre period är det intressant att se hur Greta redan kan beskrivas som bara "Greta" eller "Greta Thunberg" och människor förväntas veta precis *vem* och kanske till och med *vad* artikeln talar om. Det räcker, enligt denna konstruktion, att endast nämna henne vid namn utan en detaljerad förklaring. Ett sätt att tolka detta är att kommunikationen i nyhetsmedier kring Greta, runt om i världen, har spridit sig snabbt och har på det sättet blivit intressant för både journalister att rapportera om och läsare att ta del av vilket medielogiken kan argumentera för då det dels beskriver hur nyheter väljs ut av nyhetsmedier men även hur journalistiska verktyg används för att göra en nyhet intressant (Karlsson & Strömbäck, 2015:161). Till skillnad från personifiering och mjuk journalistik, som syftar till att intressera läsaren genom att skapa ett emotionellt värde av innehållet, fokuserar inte denna konstruktionen på "underhållning". Fokus ligger alltså inte på att använda mediedramaturgi (Peterson, 2014:106) för att sälja,

underhålla och väcka uppmärksamhet hos läsaren utan skapa en skildring och konstruktion av Greta som endast är saklig.

Greta nämns som 15 år i de artiklar som skrivits 2018 och 16 år i de artiklar som publicerats året därpå i och med att hon vid det laget hunnit fylla år. Detta yttrar sig oftast i artiklarna som inte fokuserar på Greta utan på de saker som hänt Greta eller saker som Greta har hjälpt att bidra med. I artikeln *Elever i Stockholm får inte klimatstrejka på skoltid* (40) nämns hon som "16-åriga Greta Thunberg" och som "inspirationen" till det globala evenemanget *Global Strike For Future*. Vidare i artikeln nämns hon inte utan fokus ligger istället på debatten kring hur Stockholms skolor ska ta sig an ungdomar som väljer att strejka på skoltid. Här läggs ingen vikt vid Greta som person eller vad hon gjort. Detsamma gäller för artikeln *Barn världen över strejkade för klimatet* (47) där hon endast nämns som personen som fått barn och unga världen över att strejka för klimatet. Artiklarna använder Greta som den *underliggande* orsaken till att artikeln skrivs, vilket kan innebära att hennes namn endast nämns en gång, som i artikeln *Lärarnas Riksförbund: Fortbildning i hållbarhetsfrågor är eftersatt* (77). Vi anser att, om en journalist konstruerar henne sakligt innebär det att inga värderingar läggs in i beskrivandet av henne och hennes arbete.

I artikeln *EU-parlamentarikern: De vägrar låta Greta Thunberg tala – sanslöst dåligt* (60) försvarar EU-parlamentarikern Linnéa Engström (Miljöpartiet) Greta genom att i ett pressmeddelande rikta kritik mot politiker och konservativa grupper i EU. Artikeln yttrar flera personliga påståenden och kritik gällande EU-parlamentets klimatdebatt och deras val att neka att låta Greta hålla ett tal under mötet. Miljöpartisten Linnéa Engström uttrycker i artikeln: "Initiativet motarbetades av högern. Sanslöst dåligt" och "Det slår en hur stor skillnad det är mellan ungdomarnas kraft och mesiga politikernas handfallenhet". Trots detta förblir beskrivningen av Greta och hennes arbete ytterst saklig och läggs sedan åt sidan för att istället fokusera på den oenighet makthavarna emellan. Ett annat exempel är hur Linnéa Engström talar *för* Greta och *mot* Gretas och Engströms "motståndare" (60). Att konstruera Greta rent objektivt och sedan låta andra aktörer ta ställning i artikeln tyder på att innehållet inte syftar till att påverka läsarnas uppfattning om Greta, men att artikelns vinkling och skildrade aktörer kan komma att färga innehållet.

För att ge Greta legitimitet i klimatsammanhang arbetar journalisterna med att sammankoppla henne med andra kända profiler: som Arnold Schwarzenegger (1) och Leonardo Dicaprio (10), personer som också har legitimitet i klimatsammanhang då de båda arbetar aktivt för miljön (Carvalho, 2007 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 245).

10.2.3 Ålder och/eller kön

Denna konstruktion av Greta Thunberg bygger på egenskaper hon inte kan styra över: ålder och kön. När denna konstruktion framträder i artiklarna beskrivs Greta oftast genom jämförelser och metaforer, fokus ligger på att skapa en illustrativ bild och uppfattning av Greta (Karlsson, M., Strömbäck, J. 2015:369). Hon konstrueras bland annat som ett barn

(24), en ungdom (40) och en tonåring (10). Ett ord som stått ut inom denna konstruktion är däremot *flicka*. Konstruktionen är intressant eftersom *flicka* har används både för att höja och förminska Greta, till skillnad från de tre övriga konstruktionerna. Det visar på hur mediedramaturgin används som ett sätt att antingen förminska eller förstärka Gretas karaktär vilket kan få henne att framstå som antingen en hjälte, ett offer eller någon som inte har “rätt” kön eller ålder för att uttrycka sig om klimat i politiska sammanhang (Peterson, 2014:106).

Användningen av ordet “flicka” kan tolkas som att personen är mindre bra eller inte lika kapabel som någon av det manliga könet. En exemplifiering av det är uttrycket “Du kastar som en flicka”, vilket kan tolkas indikera att man är mindre bra (än pojke/man) eller är svag (i kontrast till det manliga könet). Greta tillhör enligt samhällets juridiska och normativa regler könet som kan beskrivas som *flicka*, men att använda flicka istället för exempelvis “tjej” eller den objektiva benämningen “Greta Thunberg” gör att hon tillskrivs vissa förutbestämda egenskaper. En tolkning kan vara att, om Greta hade beskrivits som en *tjej* istället för *flicka*, hade läsaren kunnat uppleva henne som tuffare och starkare. En annan tolkning kan vara att, genom att beskriva Greta som *tjej* istället för *flicka*, hade läsaren kunnat uppleva henne som mer neutral och normativ – utan att indikera vad hon är kapabel till eller inte. I förhållandet till ordet “flicka” tillför ordet “tjej” en starkare karaktär. I artikeln *Per Svensson: Med Pippi Långstrump för klimatet* (27) används ordet “flicka” för att förmedla en positiv konstruktion av Greta. Greta jämförs med Astrid Lindgrens fiktiva sagofigur Pippi Långstrump och hennes karaktärsdrag som beskrivs: säregen, stark och självsäker. Mer specifikt beskrivs Pippi som “ett märkvärdigt barn” och som “världens starkaste flicka” vilket Greta i artikeln liknas vid.

I artikeln (27) används en jämförande metafor för att förklara konstruktionen av Greta, likt Gaye Tuchmans (1978:1) beskrivning av begreppet *framing* inom gestaltningsteorin. Läsaren får se Greta ur ett “fönster”, en icke objektiv skildring av Greta, som bara kan ses av personer som vet vem Pippi Långstrump är och vad hon står för. Mediedramaturgin får henne att genom detta “fönster” se ut som förebild och ledare för den yngre generationen, en person som förstår deras behov och agerar därefter (Tuchman, 1978:1). Viktigt att påpeka är att om personen som läser artikeln inte vet vem Pippi Långstrump är kommer deras vy genom “fönstret” se annorlunda ut och innehållet kan komma att tappa sin innebörd, betydelse och budskap. Hur det kan påverka mottagarens uppfattning om Greta är svårt att fastslå, men man kan antyda att innehållet kan tappa sin effekt och på så sätt påverka konstrueringen av henne.

När Greta konstrueras negativt genom ordet “flicka” läggs fokus på hennes kön i form av någon som inte har eller har haft stöd samt en person som är “liten” och förminskad. Ett exempel på när ordet “flicka” använts med negativ innebörd är när den norska politikern Ole Jacob Johansen jämförde Greta i artikeln *Politiker jämförde Greta med nazistpropaganda* (24) med två flickor som användes i propagandasynföremål av nazisterna under andra världskriget. I artikeln citeras Johansens inlägg som han gjorde på sin personliga Facebooksida med rubriken ”Tekniken för att manipulera massorna förändras aldrig”. Bilderna har i syfte att

visa på en liknelse med Greta och de flickor som involverades i nazisternas propaganda. Trots Johansens poäng med denna jämförelse, som han själv yttrar i artikeln var att de alla tre var "flickor" med flätor, så uppenbarade inte Johansen de olämpliga associationer som människor kan komma att förknippa med innehållet, exempelvis hur nazisterna massmördade den judiska befolkningen i Tyskland. Journalisten använder en episodisk händelse för att illustrera ett fenomen känt för många och spelar därmed på läsarens känslor kring fenomenet (Strömbäck & Nord, 2016:72, Lester & Hutchins, 2012:654). I artikeln uttrycks att Johansen förstod sitt misstag och valde därför att ta bort inlägget. I artikeln säger Johansen:

"Poängen var att visa att barn hur utnyttjas i propagandasyfte. Men jag förstår att bilden kan ge olämpliga associationer, vilket inte var min intention." (24)

10.2.4 Ledare

Greta konstrueras här som en person som inspirerat ungdomar världen över, främst genom att inspirera dem till att påverka opinionen i sina respektive länder. Trots att vissa aktörer inom artiklarna anser att Greta är alldeles för ung för att ta sig an en ledarroll, så som artikeln *En klimataktivist med stjärnstatus – i alla fall utomlands* (68), finns det artiklar som lyfter ett motsatt perspektiv. I artikeln *15-åriga Greta Thunbergs uppmaning till FN-chefen* (79) skildras hon som en opinionsbildare och en röst som bör bli lyssnad på. Här blir yttrandefrihetsgestaltningen tydlig då artikelns fokus ligger i hur Greta, tillsammans med ungdomarna, fritt yttrar sina åsikter i ett demokratiskt samhälle (Karlsson & Strömbäck, 2015:363). Artikeln beskriver hur Greta, tillsammans med 3 000 personer, gick på Antwerpens (Belgien) gator och torg, där de med slagord och popmusik genomförde sin strejk utan problem. Artikeln (68) skildrar även fler städer där ungdomar nyttjat sin rätt till att yttra sina åsikter genom att skolstrejka för klimatet. Exempelvis Hamburg (Tyskland), Stockholm (Sverige), Katowice (Polen) och Davos (Schweiz). Greta satt, tillsammans med världsledare, på klimatmötet i Polen och höll ett tal inför FN-chefen där hon uppmanade världens ledare att agera för klimatet. Greta kritiserade världsledarna, vilket visas genom citatet i artikeln:

"När jag pratar med dem så börjar de gråta. Det är väldigt obehagligt att politiker inte är medvetna om vår tids viktigaste fråga. Jag tror inte de inser hur mycket makt de har." (79)

Anledningen till varför Greta, tillsammans med tusentals ungdomar, anser att de måste ta tag i situationen på egen hand är just av den anledning som citatet ovan yttrar. Genom detta uttalande är hon inte bara en talesperson för ungdomar, utan även för klimatkrisen. Att kunna ta sig an en så pass stor, ledande roll för klimatet och skapa ett så stort engagemang världen över gör Greta unik (Ungar, 2014 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 250-251).

När Greta konstrueras som ledare, och kanske mer specifikt som opinionsledare (79, 81), talar hon för klimatet och ungdomars framtid. Hon skildras som en röst för de som ingen lyssnar på och hon talar till de som enligt samhällets struktur har makten att påverka och

agera (48). Skildringen och gestaltningen fokuserar på att hon som 15-åring tar politisk ställning i klimatfrågan där hon kritiserar politiker och andra makthavare för att tidigare inte ha agerat samt uppmanar dem att börja göra det. Konstruktionen av Greta som ledare liknas primärt vid yttrandefrihetsgestaltning: Gretas och ungdomars rätt att fritt yttra sina åsikter för att få igenom sin opinion, agerande och påverkan för klimatet och slutligen få en hållbar framtid (Karlsson & Strömbäck, 2015:363). Sekundärt liknas konstruktionen av Greta som ledare även vid allmän-ordning gestaltning då fokus läggs på hur manifestationen kan påverka den allmänna ordningen i samhället (ibid). Alltså beroende på om världens makthavare lyssnar på Greta och hennes följeslagare kan det rubba den allmänna ordningen, antingen på ett positivt eller negativt sätt. Exempelvis i artikeln *15-åriga Greta Thunbergs uppmaning till FN-chefen* (79) när Greta uttrycker hur vi framtiden kommer se på politikernas agerande:

“I framtiden kommer vi se tillbaka och antingen skratta åt dem eller så kommer vi hata dem. Om vi inte gör något nu så är det så det blir.” (70)

I artikeln *Per Svensson: Med Pippi Långstrump för klimatet* (27) jämförs Greta bland annat med hur Pippi Långstrump vid ett tillfälle får med sig alla barn att tåga genom stan spelandes Kronobergs regementes paradmarsch och hur journalisten påstår att Greta skaffat sig en “global basun” som barn och unga världen över unisont blåst i. Trots att Pippi blev tillsagd att sluta valde hon, precis som Greta, att fortsätta. Allmän-ordning gestaltning blir tydlig i denna artikel. Här har journalisten valt att lägga fokus på hur manifestationen (miljöstrejken) kan påverka den allmänna ordningen (exempelvis att ungdomar skolkar från skolan (77)) och hur Greta, trots kritik, fortsatt sitt arbete (27) (Karlsson & Strömbäck, 2015:363). I artikeln jämförs Greta med hur Pippi Långstrump tågade genom stan och hur hon valde att inte låta någon stoppa henne utan snarare fortsätta trots motstånd. I artikeln skriver man “Greta Thunberg har skaffat sig en gigantisk global basun” som barn och unga blåst i världen över vilket kan tolkas som att hon skaffat sig en kraftfull röst som hörs och används för att påverka den allmänna ordningen.

10.2.5 Klimatkämpe och miljöaktivist

Ord som används för att beskriva Greta i detta sammanhang är *klimatkämpe* och *klimataktivist*. Klimataktivist kopplas vanligtvis ihop med orden *svensk*, *stjärnstatus* och *inflytelserik*. I samband med att hon deltagit i strejker världen över har hon istället beskrivits som en klimatkämpe, någon som insett allvaret med klimatpåverkan och agerar därefter. Detta har Greta hyllats för av kändisar och miljö kämpar, som Arnold Schwarzenegger och Leonardo Dicaprio, samt politiker (exempelvis artikeln 1, 10, 22, och 75).

I detta fall konstrueras hon efter personer som redan har makt och påverka den globala agendan. Genom exempelvis Arnold Schwarzeneggers och Leonardo Dicaprios uttalande i artiklarna (1 och 12) gällande Greta blir hennes roll som klimatkämpe och miljöaktivist bekräftad. Ett sätt att tolka detta kan vara att journalisterna använder dessa högt uppsatta

aktörer, som i detta fall kan hänvisas till som “claim-makers”, för att uppmärksamma och fånga läsarens intresse för artikeln och på sätt hjälpa Greta och hennes arbete att hamna på den globala agendan (Ungar, 2014 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 250-251) Till skillnad från makthavare och politiker, som både Greta och andra aktörer anser misslyckats (exempelvis 60), konstrueras Greta som en person som agerar och inser allvaret av klimatpåverkan. Ett till exempel visas i artikeln *Björn Wiman: Sluta tro att vi kan ”gå till kungs” i klimatfrågan* (25) där journalisten skriver om Gretas första skolstrejk framför svenska riksdagen:

“Att i dag ”gå till kungs” för att vädja är meningslöst. I stället handlar det om att ta saken i egna händer – för enskilda medborgare, för städer, företag, medier och andra samhällsinstitutioner. Det är kring handlingen som hoppet skapas.” (25)

Hennes arbete anses vara något positivt och ett måste för framtiden. Journalisterna använder här både episodiska och tematiska gestaltningar där man fokuserar både på enstaka händelser, som att någon har uppmärksammat henne vid ett specifikt tillfälle, och generella sammanhang där hon kopplas ihop med kända profiler och deras allmänna dyrkan för hennes arbete (Strömbäck & Nord, 2016:72).

Konstruktionen baseras inte på Greta som individ utan hon konstrueras som en del av ett *kollektiv* där alla (andra miljöaktivister och de som visar stöd för klimatarbetet i form av strejker eller liknande) arbetar för samma sakfråga. Detta visar sig i artikeln *Fler utmärkelser till Greta Thunberg* (20) när Greta tar emot ett specialpris för “klimatskydd”. I sitt tacktal, som citeras i artikeln, tilldelar Greta priset till alla andra klimatkämpar och miljöaktivister: specifikt till tyska klimataktivister som skyddar Hambachskogen och personer som kämpar för att låta fossila bränslen vara kvar i marken. Greta blir i artikeln (20) delaktig i en grupp som andra människor även är delaktiga i. Hennes “stjärnstatus” läggs här åt sidan och artikeln låter henne bli jämlik med alla andra som arbetar i samma syfte som hon själv, oavsett vilken uppmärksamhet de fått.

10.2.6 Mänsklig med svagheter

Här har Greta konstruerats efter information som beskriver henne som person där man även gått in på hur hennes privatliv ser ut. Artiklarna förmedlar information som inte har med Greta och hennes miljöarbete att göra, utan med Greta och hennes personliga fram- och motgångar. I artiklarna som samlats har Greta själv eller hennes familj, främst Marlena Ernman (mamma) och Svante Thunberg (pappa), uttalat sig om Gretas privatliv. I artiklarna som berör Gretas privatliv har journalisten antingen fört intervjuer med och/eller citerat dem: exempelvis som artikeln *Greta Thunberg om sin väg ur depressionen* (57). Saker som Greta har valt att dela med sig av i denna artikel är bland annat hennes diagnos av aspergers, hennes kamp mot depression och hennes frånvaro från skolan. I koppling till detta framgår det att Greta tidigare haft svårt att finna sin röst, att våga tala för det hon tror på (27).

I artikeln (57) ges ordet “kämpe” en annan typ av mening när det kommer till Greta. Utan att direkt skriva ut vad ordet betyder vill journalisterna indirekt få läsaren, genom att trycka på den känslomässiga innehållet, att uppfatta hur Greta bemöter en annan kamp än den som självklart uttrycks i och med klimatkrisen (Lester & Hutchins, 2012:659). Lik Alison Bleaney i hennes gestaltning i programmet *Something in the water* konstrueras Greta Thunberg också i “ett ljus” som belyser hennes *personliga* kamp och inte den kamp som drivs för andra människors eller miljöns intresse. Libby Lester och Brett Hutchin, skribenterna i studien *soft journalism, politics and environmental risk: An Australian story* där de även använder programmet som ett exempel på mjuk journalistik (soft journalism), anser att detta var producenterna av programmets sätt att få mottagaren att känna “skuld” eller “medlidande” för Alison Bleaney och att hon inte förtjänar kritik från utomstående (ibid). På samma sätt skulle man kunna förstå de artiklar som berör Greta och hennes kamp på det här sättet. Genom att indirekt få mottagare att känna skuld och medlidande för Greta ber man dem att göra ett indirekt val: att stötta henne. Om de stöttar henne som en deprimerad, ung tjej med aspergers eller i hennes kamp för att göra skillnad för klimatet är en annan fråga.

Mjuk journalistik exemplifieras i och med dessa artiklar om Greta och hennes personliga kamp, både inom privatliv och för miljön. Det skulle vara fel att påstå att artiklarna med innehåll som berör Gretas privatliv är lätta saker för mottagare att processa: men till skillnad från miljö- och klimatfrågan så skulle förmedling av depression och antidepressiva kunna tolkas vara ett “mjukare” sätt att få läsarens uppmärksamhet och fortfarande lyfta miljö- och klimatfrågan (Lester & Hutchins, 2012:654). En annan syn på saken är att denna förmedling av miljöjournalistiken kan innebära att miljö- och klimatfrågan får ta allt mindre plats. Istället kan denna typ av förmedlande ge en annan typ av underhållning som journalisterna är mer intresserade av att förmedla: de använder sig av narrativa verktyg (Lester & Hutchins, 2012:656).

I och med att journalisterna visar en sårbar sida av Greta konstrueras hon även som ett offer för kritik, hat och hot som riktats mot henne från vuxna, ofta via sociala medier. Kritiken baseras dels på hennes agerande för klimatet men också hur hon är som person. I artikeln *Kritiken och hyllningarna till Greta Thunberg: ”De är nog rädda”* (81) påpekar Greta själv att det ofta är hennes personlighet eller hennes utseende som människor angriper när det kommer till att ge henne kritik. Hennes sätt att vara “rak på sak” och uppriktigt menar Greta är det som provocerar människor. Samtidigt som artiklarna lyfter kritik mot Greta, lyfter Greta aspekter som andra kritiserar henne för och vänder dem till hennes egen fördel. I artikeln *En klimataktivist med stjärnstatus – i alla fall utomlands* (68) beskriver Greta sin aspergers som ett verktyg att hålla kurs, orientera sig. Att hålla tal och vara “rak på sak” är alltså inget Greta finner svårigheter med. Klimatkrisen beskriver Greta som anledning till sin depression, men även anledning till att hon tog sig ur den. I engagemanget har hon något att leva för:

“Jag tog mig ur depressionen genom att tänka att det var slöseri med tid att tänka så här för jag kan göra så många bra saker med mitt liv.” (68)

I artiklarna (57,68) ser man Greta som inget annat än en människa, precis som alla andra. Att gestalta Greta som “inget annat än en människa” kan även ge associationer där mottagaren ges möjlighet att förstå sin omvärld (Karlsson, M., Strömbäck, J. 2015:360). Denna individgestaltning, som Robert Entman beskrivit, strukturerar människors associationer, tänkande och uppfattning om världen omkring oss. I detta fall läsarens uppfattning kring Greta (Karlsson, M., Strömbäck, J. 2015:369). Greta kan, i dessa artiklar, tolkas motivera mottagaren till att få ökat hopp genom att Greta, som beskrivs i citatet ovan, pekar på att hon trots depressionen insett att hon har ett syfte i livet. Gestaltningen ger ett intryck som “om jag kan så kan du!”, vilket inte bara gynnar Greta utan även den som läser där artikelns budskap om hoppet blir läsarens “verklighet” (McCombs & Wadensjö, 2006:23). Numera anser Greta, i artikeln *15-åriga Greta Thunbergs uppmaning till FN-chefen* (79), att, om människor har “hopp”, inte längre är ett problem: problemet ligger i agerandet. I artikeln beskrivs även att hopplöshet inte ska vara en ursäkt till att inte agera:

“Självklart behöver vi hopp, men vad vi behöver än mer är åtgärder. När vi börjar agera så finns det hopp överallt. I stället för att leta efter hopp bör vi leta efter åtgärder. Det är endast då som hopp kan skapas.” (79)

10.3 Inramning av Greta Thunberg & miljöjournalistiken

Efter en noggrann granskning av de insamlade artiklarna har fyra olika nyhetsramar identifierats: *problem- och lösningsramen, ansvarsramen, konfliktramen* och *den mänskliga intresseramen*. Vår fråga kring hur Greta Thunberg och miljöjournalistiken ramats in, i de valda nyhetsartiklarna, kommer besvaras genom att jämföra resultatet med tidigare forskning om miljöjournalistik samt teorier som mediedramaturgi, dagordningsteorin och gestaltningsteorin.

10.3.1 Problem- och lösningsramen

Problem- och lösningsramen innefattar artiklar som identifierar problem inom en nyhet som i sin tur kräver en lösning (Entman, 1993:54). I artiklarna beskrivs orsaker till ett problem, sedan identifieras moraliska uppfattningar kring problemet där man proponerar möjliga lösningar. Denna nyhetsram skulle kunna delas upp i två delar: (1) problemramen som pekar ut ett problem och (2) en lösningsram som framhäver vad som bör göras eller vidtas (ibid). Artiklarna har sinsemellan en gemensam problemdefinition: Att miljö- och klimatfrågan inte tas på tillräckligt stort allvar och att ett agerande är ett måste. Forskning redovisar vetenskapligt innehåll för att ge läsaren en uppfattning om det problem vi människor står inför. Ett ytterligare problem, i och med att ungdomar strejkar för klimatet, är den konflikt mellan olika samhällsaktörer som debatterar om ungdomarnas agerande är något som bör stöttas upp eller motarbetas då de bryter mot skolplikten. Samhällsaktörer visar på olika lösningar till problemen.

Inom denna ramen ligger en del vetenskaplig och forskningsmässig grund som förklarar och förtydligar de klimatproblem vi tillsammans står inför samt vad som krävs för en förändring. Man tillspetsar och intensifierar skildringen av klimatpåverkan och samhällets framtid genom att beskriva det som akut, om vi inte gör något åt problemet snarast kommer det finnas konsekvenser som inte kommer kunna åtgärdas (Peterson, 2014:106). Klimatkrisen och vägen till dess lösning beskrivs som “nu eller aldrig” (exempelvis 83) vilket kan tolkas som journalistens försök att framkalla en direkt reaktion från läsaren.

Forskare agerar som en av de främsta problembeskrivarna inom problem- och lösningsramen. Monika Djerf-Pierre har i tidigare forskning inom miljöbevakningen påstått att experternas (forskarnas) deltagande minskat sedan sextioalet, fram till 1996, men att det kan bero på att många experter “flyttat in” i myndigheterna (Djerf-Pierre, 1996: 350-354). Istället för att endast lyfta att lösningen ligger i engagemang hänvisar artikeln *Klimatåret 2018: Dödligt extremväder, tilltagande protester – och ökade utsläpp* (84) till FN:s klimatmöte COP24. Under två veckor arbetade världens länder med att förhandla fram en regelbok som innebär nya målsättningar, för bland annat klimatkrisen. I artikeln används episodiska gestaltningar där man valt att fokusera på enstaka händelser för att illustrera hur lösningen ligger i det kollektiva engagemanget (Strömbäck & Nord, 2016:72). Artikeln (84) påstår att det inte går att nå ett önskat resultat om vi inte samarbetar. Artikeln visar, tillsammans med Gretas engagemang, ett exempel på hur samhället 2018 har påbörjade lösningar som givit en positiv verkan för miljön:

“Intresset för att ta tåg istället för flyg har ökat i Sverige, försäljningen av interrailkort gick upp med 50 procent, SJ:s affärsresor med tåg ökade med över 20 procent. En annan förändring är att köttätandet fortsatte minska under året, klimatet anges av många som skäl till båda förändringarna.”(84)

I artikeln *Sjöstedts försvar – när elever missar skolan för att strejka* (62) beskrivs hur politiker stödjer Greta i sitt miljöarbete, även i artikeln *Lärarnas Riksförbund: Fortbildning i hållbarhetsfrågor är eftersatt* (77) där personer ansvariga för skola och utbildning visar stöttning till Greta och även påpekar att de inspirerats till att göra klimat- och hållbarhetsfrågor mer framstående i utbildningen. En artikel som visar på ett tydligt stöd är dock artikeln *DN Debatt: Vi klimatforskare stödjer Greta och skolorna* (83) där 270 klimatforskare har skrivit under artikeln för att stötta de strejkande ungdomarna. I artikeln redovisas en indirekt lösning på klimatkrisen och dess problematik: att vi bör försvara ungdomars röst genom att låta dem tala (strejka). I artikeln (77) citeras klimatforskarna påstående att Greta och de strejkande ungdomarna har förstått allvaret i klimatkrisen, mer än vad någon vuxen har gjort. Klimatforskarna stöttar ungdomarna i sin skolstrejk för miljön då de, enligt forskarna, gör uppoffringar för att undvika större uppoffringar i framtiden:

“Ungdomarna har fått kritik för att de inte följer skolplikten. Deras metoder må vara kontroversiella i vissas ögon, men de gör uppoffringen för att undvika betydligt större uppoffringar i framtiden. Ungdomarna strejkar för det som alla generationer förväntar sig, rätten till en framtid och att beslutsfattare ska ta ansvar utifrån vetenskapliga insikter.” (83)

Problembeskrivarna inom problem- och lösningsramen är barn och unga, Greta, politiker och experter (forskare). Här definierar Greta enligt oss skribenter den problematik som existerar inom klimatpolitiken, grundpelaren i klimatfrågans utveckling. Hon påpekar också att politikerna lever i förnekelse då de påstår saker som inte stämmer överens med verkligheten. Boven är, i de fall Greta är problembeskrivare, politiker. I *En klimataktivist med stjärnstatus – i alla fall utomlands* (68) uttrycker Greta:

“Det finns två sorters politiker: de som saknar klimatpolitik och som vet att de inte har något att vinna på att prata med mig. De övriga är nog rädda för att jag ska kritisera dem, de har ju inte heller några lösningar. De säger att Sverige är bäst i världen, men det stämmer inte. Sverige är ett av tio länder med högst ekologiskt avtryck per capita.” (68)

10.3.2 Ansvarsramen

Ansvarsramen lyfter en individ, grupp eller regering som ansvarig för en händelse, en fråga eller ett problem (Semetko & Walkenburg, 2000:95f). Innehållet presenteras på ett sätt som gör att individen, gruppen eller regering bär ansvar för dess orsak/lösning och att de även är ansvariga för att lösa problemet. Nyhetsramen används effektivt inom rapportering där man vill forma en allmän opinion (ibid). Artiklar med denna nyhetsram visar tydligt vuxnas och politikernas brist på ansvar och agerande för klimatet och barnens framtid. Sedan berör denna nyhetsram vilka som anses vara “problembeskrivare” och vilka som anses vara “miljöbov” i förhållande till miljö- och klimatfrågan. Här har artiklarna en blandad uppfattning.

I artikeln *Sjöstedts försvar – när elever missar skolan för att strejka* (62) yttrar Jonas Sjöstedt, precis som Stefan Löfven gjorde i *Barn världen över strejkar för klimatet* (47), att han stöttar Greta och de strejkandes arbete och ståndpunkt. Sjöstedt håller med om att problem gällande klimatkrisen ligger hos politikernas brist i att ta ansvar och även om det inte uttrycks explicit tolkar vi det som att politikerna enligt Sjöstedt är bovarna då de inte tagit det ansvar som de förväntas göra. Sjöstedt uttrycker i artikeln att politikerna betett sig “lata” i miljö- och klimatfrågan. Detta är även något som Greta uttrycker i de artiklar där hon får agera problembeskrivare. Inom ansvarsramen dominerar politiker som både problembeskrivare och bov inom miljö- och klimatfrågan vilket som vi tidigare nämnt är något som i miljöjournalistikens historia inte är ovanligt. Däremot är problembeskrivarna Greta och de strejkande barnen och deras föräldrar något som inte tillhör det vanliga då de enligt Monika Djerf-Pierre inte har samma typ av handlingsutrymme som politiker (Djerf-Pierre, 1996: 343-348).

Problembeskrivarna inom ansvarsramen är Greta, politiker och strejkande barn och vuxna. De sistnämnda menar i artikeln *Barn världen över strejkar för klimatet* (47) att politikerna (boven) inte tar sitt ansvar i förhållande till klimatfrågan samt att vissa barns lärare inte ställt sig på deras sida när det kommer till att strejka för klimatet. Politiker som får agera problembeskrivare inom ansvarsramen är statsministern och socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven, vänsterpartiets partiledare Jonas Sjöstedt och kristdemokraternas partiledare Ebba Busch Thor. Stefan Löfven (S) och Jonas Sjöstedt (V) uttrycker i artiklarna sitt stöd för Greta och de barn och unga som valt att strejka för klimatet. De framhäver båda att det är vuxenvärlden som är boven, i förhållande till att agera för klimatet, något som även uttrycks från barn och unga. Löfven säger i artikeln att ungdomarnas initiativ är oerhört bra och att klimatfrågan måste sättas högre upp på dagordningen. Han säger att strejkerna gör en påmind om att klimatarbetet är akut och att en rad projekt redan satts igång i form av solceller, biogasanläggningar och laddstolpar.

I kontrast till negativt handlande av politiker och vuxna beskriver artiklarna *föräldrarna* som en egen "grupp" som agerar för både klimatet och barnens framtid. De som stöttar miljöstrejkerna är föräldrar till barn och unga som valt att demonstrera för klimatet, men även föräldrar som själva deltar i strejken å sina barns vägnar. I artikeln *Barn världen över strejkade för klimatet* (47) intervjuas flertalet föräldrar. Melissa Scott, förälder till barn som strejkar för miljön i Melbourne, Australien, uttrycker exempelvis i artikeln att "Barnen lär sig mycket mer av att vara här och se hur de kan utnyttja sina röster för att skapa förändring", vilket visar på en positiv inställning till ungdomars skolkande för att delta i miljöstrejken.

Allmänheten och människan i sig står i artiklarna som ansvarig, och bov, för att ha orsakat klimatproblemen, men vem som i artiklarna påstås ska ta ansvar för det som människan gjort är oftast politiker och världsledare (Djerf-Pierre, 1996: 348-349). Det beror på att de är några få av alla världens människor som påstås har makten att sätta agendan. Detta är något som politikerna, i de artiklar som samlats, är högst medvetna om (Eide et al., 2010, Shehata & Hopmann, 2012 i Karlsson & Strömbäck, 2015: 249). I artikeln *Stefan Löfven till Greta: Vi ska jobba stenhårt* (75) talar Sveriges statsminister Stefan Löfven om sina tankar kring den globala strejken som på fredagen genomförs i nästan 100 länder och i Sverige på över 100 olika orter för att uppmärksamma klimatfrågan. Löfven uttrycker i artikeln att dessa strejker är en påminnelse om att klimatarbetet inte kan vänta där han även lovar att han ska jobba stenhårt med att infria ungdomarnas förväntan:

"Jag har stor respekt för det och det är därför vi ska ligga på varje dag och jobba stenhårt för att möta deras förväntningar. Vi ska lämna över en värld så att vi kan säga att vi förstod vad som var på väg att hända. De har ännu mer liv framför sig, det är klart att de vill se att det händer något så att de har en bra framtid med ren luft och rent vatten." (75)

Miljöjournalistiken visar sig i denna nyhetsram genom att maktbärande får uttrycka sina åsikter kring miljö- och klimatfrågan. Vad som är intressant gällande de insamlade artiklarna

är att vuxna och politiker påstås vara både miljöbov/bov och problembeskrivare, beroende på om kritiken är riktad mot miljö- och klimatfrågan eller om kritiken är riktad mot Greta. Som problembeskrivare får dessa samhällsaktörer ge sin syn på miljö- och klimatfrågan samt hur de personligen känner gentemot Greta. Politiker är, enligt Monika Djerf-Pierre, en aktör som har legitimitet hos samhällets invånare i och med att de representerar olika samhällsintressen eller enskilda individer (Djerf-Pierre, 1996: 349). Det är då viktigt enligt Djerf-Pierre att de politiker som i artiklar får uttrycka sig har detta i åtanke. Vad som är i samhällets intresse visar sig olika beroende på artikel. I artikeln *Sjöstedts försvar – när elever missar skolan för att strejka* (62) skildras miljö- och klimatfrågan som allvarlig där klimathotet påstås vara reellt och att Greta och ungdomarnas agerande är fullt rimligt, medan i artikeln *Politiker jämförde Greta med nazistpropaganda* (24) skildras miljö- och klimatfrågan som ett PR trick. Den norske miljöpartisten Ole Jacob Johansen påstod i artikeln att miljöpartiet har använt Greta av propagandaskäl, så som nazisterna gjorde med bland annat Gudrun Burwitz, dotter till Tysklands SS-chef. ”*Tekniken för att manipulera massorna förändras aldrig*” skrivs ut i artikeln som ett uttalande från den norske politikern. Hur politiker väljer att förmedla sin åsikt kring miljö- och klimatfrågan påverkar även hur andra individer uppfattar saken. Så som forskaren Monika Djerf-Pierre uttryckte sig i hennes bok *Gröna nyheter*:

“*De är representanter för olika samhällsintressen eller enskilda individer som genom att uttrycka sina åsikter och verklighetsuppfattningar till en väsentlig del bestämmer hur miljöproblemen kommer att definieras i miljödiskursen.*” (Djerf-Pierre, 1996:349)

10.3.3 Konflikttramen

Artiklar med denna nyhetsram betonar konflikter mellan individer, grupper eller institutioner (Semetko & Walkenburg, 2000:95f). Konflikttramen är vanlig inom exempelvis politiska debatter där debatter tolkas som en konflikt mellan två parter. Konflikter används här för att fånga läsarens intresse för en händelse, fråga eller problem (ibid). Rapporteringen av Greta Thunberg skildrar flertalet konflikter. Nyhetsramen skildrar den vänster- och högerpolitik som ställs mot varandra, de konflikter som gäller hur man förhåller sig till klimatfrågan men också hur man förhåller sig till Greta och hennes agerande. Nyhetsramen pekar även på att det finns en pågående konflikt mellan Greta, och hennes följeslagare, och vuxna, exempelvis politiker och andra makthavare. I och med skolstrejkerna har en konflikt mellan skolvärlden och de elever som valt att strejka/demonstrera på en ordinarie skoldag uppstått vilket har väckt debatt. Det är en sammanfattning av dessa konflikter som även visar på hur miljöjournalistiken tar sig uttryck inom konflikttramen: att journalister använder miljö- och klimatfrågan för att lyfta andra problem i samhället än frågan gällande klimatkrisen.

Politiker och partier använder Greta Thunberg och hennes arbete i politiskt syfte, vilket resulterar i debatter (konflikt). Ett exempel på en sådan konflikt är i artikeln *EU-parlamentarikern: ”De vägrar låta Greta Thunberg tala – sanslöst dåligt*” (60) då de konservativa grupperna i EU-parlamentet först inte låter Greta tala inför parlamentet och att de sedan inte dök upp till debatten. I artikeln skildras hur detta upprörde många av de

människor som var involverade i klimatdebatten, främst EU-parlamentarikern Linnéa Engström (MP), och artikeln lyfter fram hennes åsikt kring händelsen. I artikeln säger Engström att högern och de konservativa grupperna inom EU-parlamentet inte visat tillräckligt mycket engagemang för Greta och klimatfrågan vilket skildras genom en episodisk gestaltning där en specifik händelse poängterar en helhet, att politikerna inte tar det ansvar som Engström anser att de bör göra (Strömbäck & Nord, 2016:72). I och med att Gretas första strejk skedde i samband med ett politiskt val så kan detta även visa på orsaken till att den politiska debatten, med fokus på maktavarna, lyckats dominera i artiklarna kopplade till Greta. Libby Lester och Brett Hutchin (2012:661) påstår att nästintill all information som förs fram under en politiskt period slutligen blir en fråga om politik, vilket kan förklara den uppmärksamhet som Greta fått efter sin skolstrejk för miljön. Om hennes strejk hade skett under andra förhållanden, då det politiska valet inte stod på agendan, skulle kanske rapporteringen om henne sett annorlunda ut, vilket i sin tur skulle haft en inverkan på hur stor miljö- och klimatfrågan blivit under rapporteringen.

När det gäller myndighetspersoner läggs problemdefinitionen på kontroverserna gällande hur klimatstrejkerna påverkat elevernas skolgång. Att strejka på en ordinarie skoldag är ett ämne som inom denna nyhetsram väckt flera konflikter. Åsa Fahlén, ordförande för lärarnas riksförbund, uttrycker i *Lärarnas Riksförbund: Fortbildning i hållbarhetsfrågor är eftersatt* (77) att hon stöttar Greta och hennes arbete för klimatet men att barn och ungas klimatstrejker bryter mot skolplikten. Fahlén uttrycker i artikeln att problemet inte ligger i att eleverna skolkar för att kunna delta utan att skolan inte undervisar tillräckligt om miljö- och hållbarhetsfrågor som hon önskar ska ta större plats i undervisningen. Konflikten mellan skolan och barn och ungas klimatstrejker skildras även i artikeln *Elever i Stockholm får inte klimatstrejka på skoltid* (40) där rektorer och grundskolechefer uttrycker delade åsikter kring om hur eleverna bör förhålla sig till skolstrejkerna. Oavsett vad som uttrycks i artiklarna (40, 77) framgår inte en explicit bov i varken denna eller den förstnämnda artikeln (Djerf-Pierre, 1996:348-349). Det kan tolkas som att strejken i sig är boven i dramat, även om det inte är en fysisk aktör, då strejken skapar kontroverserna inom skolsammanhang. Detta är inget som vi anser är direkt kopplat till klimatet men det är en konsekvens av den klimatrörelse som Greta har startat.

En problembeskrivare inom miljöjournalistiken beskriver Monika Djerf-Pierre (1996:349) som en samhällsaktör som ger sin syn på miljöfrågorna. "Boven" syftar här till "miljöbov" det vill säga de aktörer är orsaken till miljöproblemet inom miljöjournalistiken (Djerf-Pierre, 1996:348-349). Problematiken är inget som kopplas till exempelvis allmänhetens konsumtion av varor och natur utan den berör politiska och opinionsmässiga kontroverser som enligt Djerf-Pierre (ibid) tidigare varit vanligt när problembeskrivaren är en politiker eller annan opinionsbildare. Inom konfliktramen dominerar politiker och myndigheter som problembeskrivar, där problembeskrivarna inom "myndigheter" är aktörer inom skola och utbildning: rektorer, grundskolechefer, lärare och styrande inom lärarnas riksförbund.

Miljöjournalistiken tar sig till uttryck inom konfliktramen genom att journalisterna använder miljö- och klimatfrågan som en anledning till att lyfta andra problem i samhället som nödvändigtvis inte har med frågan att göra. Miljö- och klimatfrågan ger istället tillfälle till att exempelvis påpeka hur skola och utbildning bedrivs, hur viktig utbildning egentligen är eller hur vänster- och högerpolitik debatterar om vad som är rätt eller fel gällande Greta. Oavsett berör ingen av dessa den faktiska frågan – klimatkrisen – direkt. Det kan också tolkas som en annan typ av kris. Så som Michael Karlsson och Jesper Strömbäck (2015) beskriver det så är det lätt att miljöfrågorna hamnar i skymundan när en mer påträngande kris dyker upp (s.251f).

10.3.4 Den mänskliga intresseramen

De artiklar som utgör denna nyhetsram vill ge Greta Thunberg, hennes arbete och miljö- och klimatfrågan en mer känslomässig mening än saklig (Semetko & Walkenburg, 2000:95f). Artiklarna visar här Greta Thunberg som mer sårbar än i någon annan nyhetsram. Journalisten arbetar med att antingen skapa ett emotionellt värde för läsaren, eller få läsarna att känna att dem är delaktiga i innehållet. Artiklarna påpekar bristande deltagande och engagemang hos människor (i stort) men även, mer specifikt, hos människor med olika engagemangsnivå i olika länder.

I artikeln *Greta Thunberg om sin väg ur depressionen* (36) beskrivs hennes liv och den tid hon insjuknade, efter att ha oroat sig för klimatkrisen under en tid. Ord som depression, oro, behandling, sjukhus och medicin används för att beskriva hur Greta under en period var sjuk. Genom att dramatisera innehållet genom intensifiering ökar möjligheten för att påverka hur publiken ska tänka och tycka (Peterson, 2014:106). Exempel på dramatisering visade sig exempelvis i en del av artikeln (36) som berörde Gretas insjuknande där journalisten beskriver Gretas oro för framtiden och hur vidare hennes framtid skulle leda till hennes död:

“När lärarna visade filmer om plast i haven och svältande isbjörnar hade hon svårt att sluta fundera på om hon egentligen hade någon framtid.” (36)

Utan att direkt skriva ut ordet “död” så förstår man som läsare ändå vad innebörden är och hur Greta under en tid faktiskt kände. Anledningen till hennes insjuknande beskriver Greta i artikeln som en konsekvens av klimatkrisen och allt som hon blev exponerad för i samband med miljön och klimatet. Problemet som beskrivs är alltså inte miljön och klimatet, utan de känslomässiga strider Greta genomgått. Denna typ av rapportering liknar rapporteringen som Libby Lester och Brett Hutchins undersökte i deras studie *Soft journalism, politics and environmental risk: An Australian story* (Lester & Hutchins, 2012:655). Lester och Hutchin studerade programmet *Something in the water* som sändes i samband med det Tasmanska statsvalet 2010. I liknelse med deras resultat visar även den exemplifierade artikeln (36) på hur journalisten arbetar med att personifiera fakta och centrera informationen för att skapa ett emotionellt värde för mottagaren (Reinemann et.al, 2012:224). För att påverka läsarnas agerande gentemot miljö- och klimatfrågan bekräftar den mänskliga intresseramen att

mediedramaturgi är ett vanligt verktyg för journalister att använda sig av för att sätta extra tryck på vad läsarna ska identifiera som ett problem (Peterson, 2014:106).

Artikeln *Greta Thunberg om sin väg ur depressionen* (36) visar på att journalister inte är rädda för att tala kring ämnen som i samhället kan upplevas som känsligt eller tabu. Depression, ungdomspsykiatri och antidepressiva förmedlas med koppling till Greta och hennes egna erfarenheter. Det kan ge en positiv respons, i och med att artikeln förmänskligar henne för läsaren och att de som genomgått liknande kan relatera. Ett annat sätt för läsaren att reagera på innehållet är att Greta förmedlas som svagare och därmed sårbar. Detta kan ge läsaren en känsla av att de bör "skydda" Greta mot det hat och de hot hon får ta emot medan kritiker och motståndare skulle kunna se det som något de kan använda för att "trycka ner". Att konstruera Greta som mer sårbar gör innehållet mer känsloladdat och påvisar ett narrativt verktyg som journalister använder för att fånga läsarens intresse: skapa en berättelse som berör det mänskliga intresset snarare än att förmedla ett direkt resultat av en händelse eller fråga (Lester & Hutchins, 2012:656).

Ett annat exempel är innehåll som ger läsarna en känsla av att dem är involverade i nyheten, mer än att de bara läser om den. Artikeln *En klimataktivist med stjärnstatus – i alla fall utomlands* (68) skrivs av en journalist som fysisk åkt med Greta på hennes resa genom Europa för att delta i både intervjuer och strejker. Journalisten har ett berättande skrivsätt med noggranna detaljer:

“Med en svart spritpenna skriver flickorna i varandras ansikten: SAVE OUR PLANET. Panna, kind, kind. Klockan är strax före nio, skyarna är regntunga när folk börjar strömma in till torget framför operahuset i Antwerpen.” (68)

Detta skrivsätt används i förhoppning att ge läsaren en känslomässig koppling till tid och plats. Journalisten skapar en inramning av innehållet som får läsaren att tydligt se var och när historien utspelar sig. Som Gaye Tuchman beskrev det: ett fönsters vy ser olika ut beroende på vilka förutsättningar som finns (Tuchman, 1978:1). Genom att journalisten i förväg bidrar med vilka förutsättningar som finns för läsaren (tid och plats) så kan möjligheterna för att läsaren ska uppfatta den "verklighet" som journalisten illustrerar större. Vad detta bidrar till, enligt Tuchman, är att nyheten endast visas från en ståndpunkt, då det i verkligheten finns mycket mer till nyheten än vad som visas (ibid).

När det gäller miljöjournalistiken tar den uttryck genom att ge läsare en känslomässig intryck av klimatkrisen, främst genom att ge läsaren en personlig koppling till innehållet. Vad miljöjournalistiken berör i artiklarna gällande Greta är klimatkrisen och klimatförändringarna. I och med att klimatdebatten politiserades under 80-talet har frågan fått allt större uppmärksamhet världen över (Karlsson & Strömbäck, 2015: 250, Djerf-Pierre, 1996: 350-354). Inom denna ram finns även en vetenskapssyn där artiklarna, som berör miljö- och klimatfrågor, domineras av vetenskap och forskning. Förutom statistik, diagram

och fakta beskriver exempelvis artikeln *Klimatåret 2018: Dödligt extremväder, tilltagande protester – och ökade utsläpp* (84) mer än bara konsekvenser hos natur, växt- och djurliv – utan att denna klimatkris har lett till, och kommer fortsätta leda till, att människor dör:

“...hundratusentals människor fick fly sina hem och det blev nya tragiska rekord i antalet dödsfall. Kalifornien kämpade med flera stora skogsbränder under hösten, den som döptes till *Camp Fire* orsakade drygt 80 dödsoffer och var den dödligaste på över hundra år i USA. I juli omkom ungefär lika många i en skogsbrand nordost om Greklands huvudstad Aten.”
(84)

Här återkommer mediedramaturgin i sitt beskrivande av katastrofer. Fler katastrofer som orkaner, översvämningar och torra laddas med dramatiserade ord som exempelvis *kraftigaste, rekordhögt, dödsfall* och *bråttom* (Peterson, 2014:106). Genom användning av mediedramaturgi dramatiseras risker och problem som orsakas av klimatkrisen för att få människor att vilja agera, att få läsarna att förstå att klimatkrisens konsekvenser är något som drabbar oss alla och kanske framförallt barnen. Man spelar på barns oskyldighet och den ljusa framtid som vuxna förväntas ge barnen, men som ingen förutom barnen själva tar ansvar för.

11. Sammanfattning

11.1 Konstrueringen av Greta Thunberg

Vi har identifierat sex konstruktioner i Dagens Nyheters och Expressens rapportering av Greta Thunberg: *Ikon och idol, saklig, ålder och/eller kön, ledare, klimatkämpe och miljöaktivist* och *mänsklig med svagheter*.

11.1.1 Ikon och idol

Den första konstruktionen, *ikon och idol*, präglas av beskrivande ord som ikon, idol, katalysator, helgon, huvudperson och hjälte. Greta blir här, i klimatsammanhang, någon av de påstådda beskrivningarna: en stjärna i sitt egna fält. Konstruktionen är positiv och gynnar henne då hon lyfts som en person som dyrkas och ses upp till. Journalisterna arbetar med episodiska gestaltningar och kognitiva ramar. Mediedramaturgin förklarar hur gestaltningen av Greta används för att fånga läsarens intresse: genom den tillspetsning och intensifiering som innehållet i artikeln skildrar.

11.1.2 Saklig

Den andra konstruktionen, *saklig*, präglas av artiklarna som endast benämner Greta som “Greta”, “Greta Thunberg” eller “15/16-åring”. Vem Greta är blir i dessa artiklar inte intressant, utan de saker som *hänt* Greta eller det som Greta har *bidragit* med. Om Greta har gjort “rätt” eller “fel” bortses från sammanhanget, hon används istället som den underliggande orsaken till att artikeln skrivs. Hennes konstruktion fokuserar inte på att “underhålla” läsaren utan snarare på fakta och innehåll. Fokus ligger alltså inte på att använda

mediedramaturgi, att sälja, underhålla och väcka uppmärksamhet hos läsaren utan snarare skapa en skildring och konstruktion av Greta som endast är saklig.

11.1.3 Ålder och/eller kön

Den tredje konstruktionen, *ålder och/eller kön*, präglas av Gretas ålder (15/16- åring, tonåring, ungdom, barn) och/eller hennes kön (tjej och/eller flicka). I denna konstruktion sker ofta jämförande metaforer och liknelser. Artiklarna innehållande dessa beskrivningar visar på hur mediedramaturgin har används som ett sätt att antingen förminska eller förstärka Gretas karaktär och kan då få henne att framstå som antingen en hjälte, ett offer eller någon som inte har varken "rätt" kön eller ålder för att uttrycka sig om klimat i politiska sammanhang.

11.1.4 Ledare

Den fjärde konstruktionen, *ledare*, präglas av Greta som opinionsledare och hur hon inspirerat människor världen över. Artiklarna förhåller sig olika till om Greta bör bli lyssnad på, eller om hon är för ung för att ta på sig en ledarroll. Primärt liknas konstruktionen av Greta vid yttrandefrihets gestaltning som beskriver att Greta och ungdomarna har rätt att fritt yttra sina åsikter, för att skapa opinion och sätta press på politiker. Sekundärt liknas konstruktionen av Greta som ledare även vid allmän-ordning gestaltning. Där läggs fokus på hur Gretas manifestation kan påverka den allmänna ordningen i samhället.

11.1.5 Klimatkämpe och miljöaktivist

Den femte konstruktionen, *klimatkämpe och miljöaktivist*, präglas av innehåll som placerar Greta inom begreppen klimatkämpe och miljöaktivist. Konstruktionen baseras inte på Greta som individ utan hon konstrueras som en del av ett *kollektiv* där alla (andra miljöaktivister och de som visar stöd för klimatarbetet i form av strejker eller liknande) arbetar för samma sakfråga. Gretas arbete och engagemang anses vara positivt och ett måste för framtiden. Journalisterna använder både episodiska och tematiska gestaltningar där man fokuserar både på enstaka händelser, som att någon har uppmärksammat henne vid ett specifikt tillfälle, och generella sammanhang där hon kopplas ihop med kända profiler och deras allmänna dyrkan för hennes arbete.

11.1.6 Mänsklig med svagheter

Den sjätte konstruktionen, *mänsklig med svagheter*, präglas av innehåll som beskriver Greta som person utifrån hennes privatliv. Innehållet bortser från miljö- och klimatfrågan och fokuserar på Greta och hennes personliga fram- och motgångar. Ordet "kämpe", till skillnad från miljö-kämpe, får inom denna konstruktion en annan mening eftersom Gretas arbete för klimatet exkluderas och istället fokuseras det på hennes personliga kamper som exempelvis att leva med psykisk ohälsa och aspergers. Inom denna konstruktion framgår personifiering genom känslomässigt innehåll. Konstruktionen av Greta kan exemplifieras med mjuk journalistik: ett "mjukare" sätt att få läsarens uppmärksamhet och fortfarande lyfta miljö- och

klimatfrågan. Denna konstruktion är baserad av journalisternas intresse att förmedla känsloladdat innehåll: de använder därför sig av narrativa verktyg.

11.2 Nyhetsramar och miljöjournalistik

Vi har valt att använda oss av fyra nyhetsramar som förhåller sig väl till hur rapporteringen av Greta Thunberg och miljöjournalistik ramats in: *problem- och lösningsramen*, *ansvarsramen*, *konfliktramen* och *den mänskliga intresseramen*.

11.2.1 Problem- och lösningsramen

Den första nyhetsramen, *problem- och lösningsramen*, präglas av innehåll som beskriver klimatkrisen som akut och som i behov av åtgärder. Artiklarna använder sig av episodiska gestaltningar där en händelse syftar till att ge läsaren en problembeskrivning. Lösningen påstås ligga i det kollektiva engagemanget – att det alltså inte går att nå ett önskat resultat om alla (människor) inte samarbetar. Miljöjournalistiken kommer till uttryck i artiklarna genom innehåll som är baserad på vetenskap och forskning, men kan även komma till uttryck genom uttalanden från övriga aktörer i samhället (exempelvis politiker, lärare, ungdomar och föräldrar.)

11.2.2 Ansvarsramen

Den andra nyhetsramen, *ansvarsramen*, präglas av innehåll där någon eller några påstås vara ansvariga för att lösa den klimatkris vi står inför. Vuxna och politiker är de som artiklarna lyfter som ansvariga, som bör agera för barnens framtid. Här bortses från *vem* eller *vilka* som är *orsaken* till problemet och istället fokuserar innehållet *vem* som antas ta *ansvar*. Innehållet förhåller sig till tidigare forskning, kring miljöjournalistik, genom att det är politiker, experter och myndigheter, enligt tidigare forskning, som får uttrycka sina åsikter kring miljö- och klimatfrågan. Miljöjournalistiken kommer till uttryck i artiklarna genom att makthavare får uttrycka sina åsikter kring miljö-och klimatfrågan.

11.2.3 Konfliktramen

Den tredje nyhetsramen, *konfliktramen*, präglas av innehåll som betonar konflikter mellan individer, grupper, institutioner. Ramen förmedlar konflikter mellan Greta och andra grupper eller institutioner, eller konflikter individer, grupper eller institutioner emellan utan att Greta är inblandad. Miljöjournalistiken kommer till uttryck genom att journalisten använder miljö- och klimatfrågor som en anledning att lyfta andra problem i samhället: frågor som inte har med miljön att göra.

11.2.4 Den mänskliga intresseramen

Den fjärde nyhetsramen, *den mänskliga intresseramen*, präglas av Gretas privatliv innehållet spelar på känslor och mediedramaturgi. Innehållet är skapat för att påverka läsaren om vad hen ska tycka och tänka kring en viss sak, ett problem eller en händelse. Miljöjournalistiken kommer till uttryck genom att förmedla ett innehåll som skapar ett känslomässigt intryck av

klimatet. Journalisten beskriver klimatkrisen på ett sätt som ska ge läsaren en personlig koppling till innehållet och få läsaren att vilja agera.

12. Slutdiskussion

Greta Thunberg har visat sig intressant att rapportera kring då hon och hennes agerande för miljön stått ut. Som varken känd eller resursstark, har hon startat en rörelse som på kort tid vuxit globalt. Något som vi kan konstatera genom vårt resultat kring konstruktionen är: Greta har i alla analyserade artiklar konstruerats i positiv mening. Trots kritik så är det inget som direkt påverkade hennes konstruktion. Tvärtom, det vändes till hennes fördel då personer försvarade henne mot kritikerna. En annan notering är att vi uppfattade Gretas konstruktion som mer saklig än beskrivande, vilket vi inte hade förväntat oss. Artiklarna utgjorde ofta inte några djupgående beskrivningar av Greta utan hennes namn talade oftast för sig självt – vilket är väldigt intressant för en person som inte varit offentlig under en längre tid.

Mediedramaturgi användes ofta inom artiklarna för att antingen förstora henne, som en stark och säregen person, eller förminska henne som ett offer för andras agenda, exempelvis när det kommer till att konstruera Greta efter ålder och/eller kön. Oavsett syftet med konstruktionen spelade journalisterna på jämförelser och metaforer för att skapa uppmärksamhet hos läsaren, för att kunna bevara hens intresse. Journalisterna intensifierar nyheten med hjälp av associationer till verkliga och fiktiva karaktärer. Metaforerna och jämförelserna visade på underbyggda budskap i förmedlingen av innehållet i artiklarna, för att få läsaren att associera innehållet till en specifik sak, händelse eller ett problem.

Vi anser att de nyhetsramar som vi valt att använda i vår analys har representerat innehållet väl. Nyhetramarna (problem- och lösningsramen, ansvarsramen, konfliktramen och den mänskliga intresseramen) har speglats i sättet som artiklarna konstruerat Greta men även hur miljöjournalistiken kommer till uttryck inom dem. Maxwell McCombs gav oss en bred definition av begreppet *framing* (inramning) som hjälpte oss att navigera genom artiklarnas innehåll och specifikt markera de delar som berörde inramning av Greta och miljöjournalistiken (McCombs & Wadensjö, 2006:118). Dock blev Gaye Tuchman snävare definition av begreppet det som vi i analysen hade mest användning av. I artiklarna kunde vi se flertalet exempel på när journalisterna centrerat det innehåll som *de* anser väger tyngst i artikeln. Som genom ett fönster får läsaren en objektiv bild av den verklighet som journalisten speglar (Tuchman, 1978:1). Att endast redovisa en ståndpunkt av en händelse innebär att övrig information utelämnas – vilket ses som problematiskt (ibid). Hur vidare mottagarperspektivet sett ut gällande rapporteringen av Greta är inte något som varit av betydelse i vår studie.

Inom gestaltningsteorin påpekas att just inramningar har en effekt hos läsaren (Entman, 1993:53) vilket ger mottagarperspektivet en delaktighet inom inramning. Efter att vi analyserat samtliga artiklar har vi tolkat betydelsen för hur mottagaren skulle uppfattat de

budskap som förmedlas i artiklarna. Vi anser att journalisterna har, genom att placera utvalda element, både bidragit till att underlätta läsarens förståelse av Greta, hennes arbete och miljö- och klimatfrågan men har också försvårat den. För att läsaren ska kunna skapa en egen bedömning och slutsats av innehållet i artikeln tror vi att det är viktigt att läsaren har förkunskaper kring ämnet. Personer som inte besitter en förkunskap tror vi lättare kan förlita sig på journalistens inramning och vad som vinklas som "viktigt". Särskilt inom ett ämne så komplext som miljö- och klimatfrågan.

Undersökningens resultat förhåller sig väl till de miljöjournalistiska trender som vi presenterat i tidigare forskning. Artiklarnas förmedling av Greta har visat att hon har haft en påverkan på andra människor vilket stärker dagordningsteorins påstående till att massmedierna har betydelse, och makt, när det kommer till den dagordning som sätts för samhället (Karlsson & Strömbäck, 2015:355). Artiklarna vi analyserat har berört både nationella och globala intressen, en trend som utvecklats sedan miljöjournalistiken uppstod under sextiotalet. Resultatet kan exempelvis ses som fortsättning på den trenden men också som något beständigt och absolut för dagens miljöjournalistik. Inom de artiklar som vi analyserat finns det problembeskrivare som förhåller sig väl till miljöjournalistikens tidigare forskning men även de som inte gör det, aktörer vi därför ser som unika och säregna.

Aktörer som får agera problembeskrivare, och som förhåller sig väl till tidigare forskning, är politiker, experter och myndigheter. I de artiklar som vi undersökt har miljöaktivister fått agera problembeskrivare inom samtliga teman och nyhetsramar vilket sticker ut i jämförelse med tidigare forskning då de stått för en liten procent av problembeskrivarna. Med miljöaktivist syftar vi på Greta, som agerat problembeskrivare av orsaker och konsekvenser av klimatpåverkan med fokus på politikernas och makthavares brist på agerande i frågan. I artiklarna skildras miljöbovorna i rapporteringen som människor, med fokus på vuxna, politiker och andra makthavare. När människor, i artiklarna, uttrycks vara boven argumenterar problembeskrivaren/na för att det är människors levnadssätt som påverkat klimatet på ett negativt sätt. När vuxna, politiker eller andra makthavare är miljöbov diskuteras hur de inte tar det ansvar de förväntas göras av samhället, i förhållande till klimatet.

Berättelsen om Gretas strejk framför Sveriges riksdag är en unik berättelse som förhåller sig väl till medielogikens dramaturgi (Peterson, 2014:106, Häger, 1987 i Häger, 2014: 100). Genom att Greta agera problembeskrivare under en tid där politiken var som mest aktuell lyckades hon dels förbli kvar på agendan, men också behålla ett intresse hos läsare. Vår studie tyder på att miljöjournalistik oftast förmedlas genom personifierat innehåll. Detta resultat kan tolkas bero på att det journalistiska arbetet inte explicit kan definieras som miljöjournalistik, alltså att det exempelvis inte skrivits av en miljöjournalist eller skildrar akuta miljökriser och att journalistens syfte varit ett annat än att lyfta miljö- och klimatfrågor.

12.1 Urval och anspråk

För att få fram vår "population" (rapportering) (Esaiasson et al., 2012: 156) använde vi inledningsvis ett kvantitativ arbetssätt där vi valde att titta på samtliga nyhetsartiklar från Dagens Nyheter och Expressens webbtidningar, från första rapporteringen av Greta Thunberg till den dag vi genererade materialet. Vi använde Medicarkivet som verktyg att konvertera materialet till statistik för att sedan utläsa resultatet i ett diagram. Vi valde alltså allt material som, till dagen vi påbörjade studien, publicerats på de två tidningarnas webbsidor. Urvalen var baserade på våra valda avgränsningar och var på så sätt inte slumpmässiga utan strategiska. Vid insamling av nyhetsartiklar var det nödvändigt att avgränsa sökningen till: artiklar som innehöll sökordet Greta Thunberg, artiklar från tidningarna Dagens Nyheter och Expressen samt att artiklarna skulle vara hämtade från tidningarnas webbversion.

Genom att endast extrahera artiklar från Dagens Nyheter och Expressens webbtidningar utesluter vi artiklar från andra svenska tidningsförlag, både print och webb. Det innebär att vi medvetet valt bort innehåll, och därav ger resultatet en minskad chans att representera den rapportering som skett gällande Greta från samtliga svenska tidningar som rapporterat under den valda perioden. Medvetna om detta ansåg vi att Dagens Nyheter och Expressen, de två tidningar som har störst räckvidd av samtliga svenska tidningar, vägde tyngre i vår analys kring rapporteringen av Greta än att ha ett brett utbud av artiklar från flera tidningsredaktioner. Ett brett utbud av artiklar behöver inte nödvändigtvis innebära att vår generaliserbarheten ökar då vår studie inte är kvantitativ utan kvalitativ: innehållet i artiklarna är viktigare än antalet tidningsredaktioner.

Vi gjorde ett strategiskt urval där vi valde de tre månader med störst rapportering av Greta Thunberg. Nackdelen med urvalet är att det kan uppstå systematiska fel som vi inte kan studera (mäta) men som tidigare nämnt ökar det strategiska urvalet resultatvaliditeten. När vi läst igenom samtliga artiklar under de tre valda månaderna, och urskiljt artiklarnas teman, gjorde vi ett strategiskt urval av ett mindre antal fall där vi valde tjugo artiklar som vi skulle göra en djupanalys av. Valet att analysera ett mindre urval artiklar baseras på tidsbrist. Artiklarna vi valde skildrade rapporteringen inom de olika temana vilket syftade till att kunna generalisera resultaten från de fall som faktiskt undersöks till de övriga fallen i populationen.

Strategiska urval är enligt många forskare inte fullständigt representativa för rapporteringen som helhet, alltså i vår studie för andra svenska tidningars rapportering av Greta Thunberg. Däremot lyfter vår studies resultat allmängiltiga aspekter som kan säga något om närliggande fall i rapporteringen vilket grundas i att vi valt att analytiskt generalisera resultatet till teori och tidigare forskning. Vi argumenterar för att vårt resultat är generaliserbart inom den valda populationen (artiklar publicerade september och december 2018 och mars 2019), och att resultatet är generaliserbart för Dagens Nyheter och Expressens rapportering från 20 augusti till 31 mars. Vi påstår däremot inte att resultatet är något mer än detta och att resultatet främst

kan användas som jämförelsematerial eller ligga till grund för påbyggande studier inom både miljöjournalistik och konstrueringen av personer, likt Greta, inom området.

Begreppsvaliditeten anser vi i vår studie är god då våra teorier och tidigare forskning har kunnat besvara de frågor vi ställt till vårt empiriska material. Vi har på ett tydligt sätt definierat våra frågeställningar för de som mottar studien: vad frågeställningarna är, vad de innebär och vad de är menade att besvara. Begreppsvaliditeten innebär överensstämmelsen mellan teoretisk definition och operationell indikator (Esaiasson et al., 2012:57). De preciserade frågorna som ställs till texterna utgör byggstenar i undersökningens analysredskap (Esaiasson et al., 2012:216).

Vårt öppna och objektiva tillvägagångssätt i studien har hjälpt oss att skapa en transparens i resultatet och analysen. I och med att vi haft ett öppet och objektivt tillvägagångssätt har vi även varit öppna till det resultat som kan komma bli under arbetets gång. Det har bidragit till att vi inte haft en ledande strategi i vårt sökande av empiriskt material. Eftersom vi använt oss av ett noggrant utarbetat analyschema ges läsaren möjligheten att själv skapa sig en uppfattning av hur rimliga våra slutsatserna är – då vi bifogar analyschemat (se *bilaga 2*). Vi bifogar även vår tabell med studiens analyserade artiklar, för att ge läsaren möjligheten att gå tillbaka i vårt material, läsa och göra sin egen tolkning (se *bilaga 1*).

Vår studie är svår att replikera (Esaiasson et al., 2012:63). Då vi genomfört en kvalitativ innehållsanalys så begränsas vårt resultat och analys till de specifika artiklarna vi analyserat. Att analysera andra artiklar än de som använts i vår studie skulle alltså inte nödvändigtvis ge samma resultat och analys. Andra artiklar kan visa på innehåll som inte tagits i beaktning i vår analys och finns då möjlighet till andra svar än vad vi har kommit fram till.

13. Förslag på framtida forskning

Avslutningsvis vill vi, i och med vår studies resultat, ge förslag till framtida forskare som finner ett intresse i att göra en studie liknande vår. Innan vi ger förslag till framtida forskning vill vi lämna journalister ett förslag gällande det journalistiska arbetet.

Vår studie har gett stöd för att nyhetsmedier *har* makt i att sätta dagordningen. Vi vill därför uppmana journalister att inte glömma vad deras framtida rapportering kan innebära för den allmänna opinionen. I den journalistiska makten kan journalister bidra med att hjälpa människor, som Greta Thunberg, att framföra sin talan och agera problembeskrivare. Vi vill trycka på det faktum att journalisten, beroende på vad hen väljer att vinkla som “viktigt” i sin rapportering, har möjlighet att konstatera ett faktum för läsaren – vare sig det är något så allvarligt som klimatkrisen eller ej. Verkligheten som journalisten illustrerar påstår sig bli läsarens “verklighet”, så se till att den verklighet som illustreras är så nära sanningen som möjligt.

Vårt första förslag på framtida forskning är att fortsätta undersöka trenden om att miljöaktivister har kommit att ta mer plats inom miljöjournalistiken. Om det inte handlar om miljö- och klimatfrågor och den typen av aktivism så kan andra typer av problembeskrivare vara minst lika intressanta. Varför inte den svenska aktivismen överlag och hur detta ser ut inom svenska nyhetsmedier? Med flertalet alternativ finns det flertalet möjligheter till framtida forskning – man behöver bara bestämma sig för vart man ska börja.

Vårt andra förslag är att göra en studie med fokus att undersöka vilka som får föra talan i det svenska samhället. Som tidigare forskning konstaterat är det endast personer inom eliten och med resurser som får föra en talan – något som vår studie motbevisat. Att fortsätta forskning inom detta område anser vi vara intressant av den anledning att vår studie visat på att det skett ett skifte vilket innebär att det krävs mer forskning kring ämnet.

Vårt tredje förslag är att fortsätta bygga på forskning kring hur miljöjournalistiken kommer till uttryck genom personifierat innehåll, då det än så länge inte finns mycket forskning kring detta. Om mer forskning tas fram för detta påstående kan det, möjligtvis, bidra med att journalister vågar släppa på personifierat innehåll kring miljö- och klimatfrågor vilket i sin tur kan hjälpa människor, likt Greta Thunberg, att föra en opinion som kan förändra samhället.

14. Referenser

Asp, Kent (1990), "Medialisering, medielogik, mediekraati" Nordicom Information 1989-1990

Chandler, D. (2007). *Semiotics : The basics* (2.nd ed., Basics (Routledge (Firm))). London, New York: Routledge.

Dagens Nyheter (2014). *17-åriga Malala yngsta fredspristagaren någonsin*. Hämtad 19-05-29 från

<https://www.dn.se/nyheter/sverige/17-ariga-malala-yngsta-fredspristagaren-nagonsin/>

Dagens Nyheter (2018). *Malena Ernman: "Vi bränner ut oss på en utbränd planet"*. Hämtad 19-05-29 från

<https://www.dn.se/kultur-noje/malena-ernman-vi-branner-ut-oss-pa-en-utbrand-planet/>

Djerf-Pierre, M., & Göteborgs universitet. Institutionen för journalistik och masskommunikation. (1996). *Gröna nyheter : Miljöjournalistiken i televisionens nyhetssändningar 1961-1994* (Göteborgska studier i journalistik och masskommunikation, 9). Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Univ. (JMG).

Ekström, M., & Johansson, B. (2019). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap* (Tredje upplagan ed.).

Expressen (2018). *Greta Thunberg, 15, om klimatmötet i Katowice*. Hämtad 19-05-29 från <https://www.expressen.se/nyheter/klimat/greta-thunberg-15-om-klimatmotet-i-katowice/>

Entman, R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.

Expressen (2015). *Vad betyder det att Expressen är en liberal tidning?* Hämtad 19-05-29 från <https://www.expressen.se/blogg/kvalitetsbloggen/2015/12/vad-betyder-det-att-expressen-ar-en-liberal-tidning/>

Fridaysforfuture (u.d.) *Strike List Countries*. Hämtad 2019-15-04 från <https://www.fridaysforfuture.org/events/list>

Göteborg Direkt (2019) *Göteborg sluter upp i Gretas miljökamp*. Hämtad 19-04-20 från <https://www.goteborgdirekt.se/nyheter/goteborg-sluter-upp-i-gretas-miljokamp/repsco!Ee1@7Bl4GvD30Y1gGIxYw/>

- Göteborgs-Posten (2019). *Greta Thunbergs tal blir bok*. Hämtad 2019-05-05 från <https://www.gp.se/kultur/greta-thunbergs-tal-blir-bok-1.14860645>
- Häger, B. (2014). *Reporter: En grundbok i journalistik* (2. uppl. ed.).
- Jarlbro, G. (2006). *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur.
- Karlsson, M., & Strömbäck, J. (2015). *Handbok i journalistikforskning* (1. uppl. ed.). Institutionen för journalistik, medier och kommunikation. (2015). *Handbok i journalistikforskning*.
- Lester, L., & Hutchins, B. (2012). Soft journalism, politics and environmental risk: An Australian story. *Journalism*, 13(5), 654-667.
- Malala fund (u.d). *Malala's Story*. Hämtad 2019-11-04 från <https://www.malala.org/malalas-story>
- McCombs, M., Wadensjö, P., & Studieförbundet Näringsliv och samhälle. (2006). *Makten över dagordningen : Om medierna, politiken och opinionsbildningen* (1. uppl. ed.). Stockholm: SNS förlag.
- Mediearkivet (u.d). Mediearkivet. Hämtad 2019-03-25 från <http://www.ub.gu.se/sok/db/show.xml?id=9607518>
- Mediekompass. (2018). *Branschfakta 2017 (juni)*. Hämtad 19-04-04 från https://tu.se/wp-content/uploads/2016/03/Mediefakta_sajten_2017_juni_16.pdf
- Esaiasson, P., Oscarsson, H., Gilljam, M., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan : Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (4., [rev.] uppl. ed.).
- Peterson, O. (2014) *Opinionsbildning*. (2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Reinemann, C., Stanyer, J., Scherr, S., Legnante, G., Esser, F., Strömbäck, J., & De Vreese, C. (2012). Hard and soft news: A review of concepts, operationalizations and key findings. *Journalism*, 13(2), 221-239.
- Semetko, H., & Valkenburg, P. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93-109.
- Strömbäck, J. (2015). Politisk nyhetsjournalistik. In (pp. 299-316).

Strömbäck, Jesper, & Nord, Lars. (2016). Samma politiska nyheter, men lite mer privat. In (p. Journalistik i förändring. Om Mediestudiers innehållsanalys 2007 och 2014, redigerad av Lars Truedson).

Sveningsson, M. (2016). 'I Wouldn't Have What It Takes': Young Swedes' Understandings of Political Participation. *Young*, 24(2), 139-156.

Svenska Dagbladet (2019a). *Greta lockar massorna – men inte i Sverige*. Hämtad 19-04-9 från

<https://www.svd.se/greta-lockar-massorna--men-inte-i-sverige>

Svenska Dagbladet (2019b). *Greta Thunberg nominerad till Nobels fredspris*. Hämtad 19-05-29 från

<https://www.svd.se/greta-thunberg-nominerad-till-nobels-fredspris>

Tebelius, U., & Ericsson, M. (2001). Demokrati som procedur eller engagemang : Unga kvinnors och mäns möjlighet till demokratisk påverkan (Forskning i Halmstad, 4). Halmstad: Högsk.

The green belt movement (u.d) *Biography*. Hämtad 2019-11-04 från

<https://www.greenbeltmovement.org/wangari-maathai/biography>

The Guardian (2019). *'Belongs in a museum': Greta Thunberg condemns politician against school strike*. Hämtad 2019-15-04 från

<https://www.theguardian.com/environment/2019/feb/21/belongs-in-a-museum-greta-thunberg>

The New York Times (2019a). *Beyond Greta: Students around the world get a taste of activism*. Hämtad 2019-15-04 från

<https://www.nytimes.com/2019/03/20/climate/climate-fwd-protests-plastic.html>

The New York Times (2019b). *Skipping School to Save the Earth*. Hämtad 2019-15-04 från

<https://www.nytimes.com/2019/02/14/world/europe/uk-climate-change-student-protest.html>

The New York Times (2019c). *Becoming Greta: 'Invisible Girl' to Global Climate Activist, With Bumps Along the Way*. Hämtad 2019-15-04 från

<https://www.nytimes.com/2019/02/18/climate/greta-thunburg.html>

Tuchman, G. (1978). *Making news : A study in the construction of reality*. New York: Free P. Weibull, Lennart, & Wadbring, Ingela. (2014). *Massmedier. Nya villkor för press, radio och tv i det nya medielandskapet*.

WWF (2018). *WWFs miljöhjältar prisas för klimatet, naturen och ungas miljöengagemang.*

Hämtad 19-05-29 från

<https://www.wwf.se/nyheter/wwfs-miljohjaltar-prisas-for-klimatet-naturen-och-ungas-miljoe-ngagemang-3071742/>

Bilaga 1

Artikeltabell

I artikeltabellen redovisas alla insamlade artiklar i studien. Kategorin "teman" har placerats in i ett siffersystem för enklare navigering. Kategorin "sektioner" visar under vilken sektion, i Dagens Nyheter eller Expressen, som artikeln var publicerad när artikeln insamlades. Samtliga artiklar har använts för att besvara frågeställning: (F1) Vilka teman dominerar rapporteringen av Greta Thunberg i de valda nyhetsartiklarna och vad är temanäs karaktär? De artiklar som markerats i tabellen (använda i F2 och F3) är artiklar som endast har använts i analys för att besvara frågeställningarna: (F2) Hur har Greta Thunberg konstruerats i de valda nyhetsartiklarna? (F3) Hur har Greta Thunberg och miljöjournalistiken ramats in i de valda nyhetsartiklarna?

Teman

Hyllningar och utmärkelser = 1
Metaforer och jämförelser = 2
Uppmärksamhet och påverkan – nationellt och globalt = 3
Privatliv = 4
Politik och samhälle = 5
Vetenskap och forskning = 6
Hat och hot = 7

Sektioner

Expressen: Sport, Premium, TV, Nöje, Kultur, Ledare, Debatt, Krönikörer med flera.
Dagens Nyheter (DN): Nyheter, Ekonomi, Kultur, Sthlm, Sport, Ledare, DN Debatt, DN Åsik

Artikel	Tidning	Rubrik	Sektion	Tema	Använda (F2 och F3)
1	Expressen	Greta Thunberg, 15, bjuds (...)	Nöje	1	X
2	Expressen	Så blev Greta, 15, flickan som (...)	Nyheter	1	
3	Expressen	12 positiva händelser från (...)	Nyheter	1	
4	Expressen	Aftonbladet: Magda Gad är (...)	Nyheter	1	
5	Expressen	Årets kvinnor 2019	Nyheter	1	
6	Expressen	Salming: "Låt Greta bli vår (...)	Sport	1	
7	Expressen	Greta Thunberg kan få (...)	Nyheter	1	
8	Expressen	Fridolin om Thunbergs (...)	Nyheter	1	
9	Expressen	Rocka sockorna 2019: (...)	Nyheter	1	
10	Expressen	DiCaprios nya hyllning av (...)	Nyheter	1	X
11	Expressen	Greta Thunberg prisas på (...)	Nyheter	1	
12	DN	Arnold Schwarzenegger (...)	Kulturer	1	
13	DN	Italiens förbundskapten (...)	Sport	1	
14	DN	Masha Gessen: "Greta (...)	Kultur	1	
15	DN	Bästa citaten från DN:s (...)	Kultur	1	

16	DN	Thunberg listas som en av (...)	Kultur	1	
17	DN	Året i bilder: Så var 2018 (...)	Nyheter	1	
28	DN	Tio personer som det kan vara (...)	Nyheter	1	
29	DN	Norska politiker nominerar (...)	Nyheter	1	
20	DN	Fler utmärkelser till Greta (...)	Nyheter	1	X
21	DN	Trädgårdsmässan tar ett (...)	Sthlm	1	
22	Expressen	Tack Greta Thunberg! (...)	Krönikörer	2	
23	Expressen	Ert agerande förstör hela (...)	Sport	2	
24	Expressen	Politiker jämförde Greta (...)	Nyheter	2	X
25	DN	Björn Wiman: Sluta tro att (...)	Kultur	2	X
26	DN	Erik Helmersson: Den (...)	Ledare	2	
27	DN	Per Svensson: Med Pippi (...)	Ledare	2	X
28	Expressen	Greta, 15, listas som en (...)	Nyheter	3	
29	Expressen	Greta Thunberg, 15, om (...)	Nyheter	3	
30	Expressen	Greta Thunberg lockar (...)	Nyheter	3	
31	Expressen	Tusentals elever skolstrejkar (...)	Nyheter	3	
32	Expressen	Om 100 år kan det ännu (...)	Krönikörer	3	
33	Expressen	Greta Thunbergs svar (...)	Nyheter	3	
34	Expressen	Över 100 länder (...)	Nyheter	3	
35	Expressen	Thunbergs nya succé (...)	Nyheter	3	
36	Expressen	Greta Thunberg om (...)	Nyheter	3	
37	Expressen	40 000 elever strejkade för (...)	Nyheter	3	X
38	DN	Elever strejkade vid (...)	Nyheter	3	
39	DN	Det är mäktigaste människorna (...)	Kultur	3	
40	DN	Elever i Stockholm får inte (...)	Sthlm	3	
41	DN	Greta - inspirerade klimat (...)	Nyheter	3	
42	DN	Greta Thunberg inför (...)	Nyheter	3	
43	DN	Skolstrejk för klimatet (...)	Nyheter	3	
44	DN	Tusentals skolstrejkade för (...)	Nyheter	3	
45	DN	Klimatdemonstrationer (...)	Nyheter	3	
46	DN	Studio DN: klimatstrejk i över (...)	Nyheter	3	

47	DN	Barn världen över strejkade (...)	Nyheter	3	X
48	DN	Jannike Kihlberg: skolstrejkerna (...)	Nyheter	3	X
49	DN	Karin Bojs: så ska tågen gå (...)	Nyheter	3	
50	DN	De har bosatt sig i (...)	Nyheter	3	
51	DN	Greta thunberg samlade (..)	Nyheter	3	
52	DN	Merkel välkomnar Thunbergs (...)	Nyheter	3	
53	DN	Greta Turfjäll: hur många (...)	Kultur	3	
54	DN	Jannike Kihlberg: nu väntar (...)	Nyheter	3	
55	Expressen	Vad ska vi med tonåringar till (...)	Krönikörer	3	
56	Expressen	Fokus: De dominerar (...)	Kultur	4	
57	Expressen	Greta Thunberg om sin väg ur (...)	Nyheter	4	X
58	Expressen	En råsop mot den rådande (...)	Kultur	4	
59	Expressen	Thunberg: "Ledarna vågar (...)	Nyheter	5	
60	Expressen	EU-parlamentarikern: "De (...)	Nyheter	5	X
61	Expressen	Eleverna dras in - vare sig (...)	Krönikörer	5	
62	Expressen	Sjöstedts försvar - när elever (...)	Nyheter	5	X
63	Expressen	Hyckleri! Ni solar er i glansen (...)	Krönikörer	5	
64	Expressen	De normaliserar hatet mot (...)	Krönikörer	5	
65	Expressen	Krönikörer debatterade (...)	Nyheter	5	
66	Expressen	Den nya höger får inte (...)	Ledare	5	
67	Expressen	Bankerna pumpar pengar till (...)	Nyheter	5	
68	DN	En klimataktivist med (...)	Nyheter	5	X
69	DN	Björn Wiman: en tjej på 15 år (...)	Kultur	5	
70	DN	15-åriga Greta Thunbergs (...)	Nyheter	5	
71	DN	Greta Thunbergs tal inför (...)	Kultur	5	
72	DN	Björn Wiman: ungdomarnas (...)	Kultur	5	
73	DN	Andrev Walden: kulturkrig är (...)	Ledare	5	
74	DN	Amanda Sokolnicki: Fridolin är (...)	Ledare	5	
75	DN	Stefan Löfven till Greta (...)	Nyheter	5	X
76	DN	Eleverna fick inte giltig (...)	Nyheter	5	
77	DN	Lärarnas riksförbund (...)	Sthlm	5	X

78	DN	Katrine Marçal: Om 105 (...)	Nyheter	5	
79	Expressen	15-åriga Thunbergs (...)	Nyheter	5	X
80	Expressen	Gretas yttrandefrihet är (...)	Kultur	5	
81	Expressen	Kritiken och hyllningarna till (...)	Nyheter	5	X
82	DN	Peter Wolodarski: idioti att (...)	Ledare	5	
83	DN	DN Debatt: "Vi klimatforskare (...)	DN Debatt	6	X
84	DN	Klimatåret 2018: dödligt (...)	Nyheter	6	X

Bilaga 2

Analysschema

Översikt

- **Vilken tidning har publicerat artikeln och vilket datum?**
- **Vad är det för typ av artikel (nyhetsartikel eller reportage)?**
- **Vilket tema har artikeln?** (Se bilaga *Teman*)

F1: Teman

1. **Vad handlar artikeln om?** Vad är artikelns huvudsakliga innehåll? Vilka är de primära och/eller sekundära händelserna? Vad förmedlas i rubrik och ingress? Var utspelar artikeln sig? Är det något i texten som pekar ut en viss tid och plats? Verkar tid och plats vara viktigt för förståelsen av artikelns innehåll? Är det något annat än tid och plats som är av betydelse (exempelvis händelser)? Berör artikeln nationella och/eller globala händelser?

F2: Konstruktion av Greta Thunberg

2. **Hur konstrueras Greta Thunberg i artikeln?** Hur konstrueras hon i förhållande till andra aktörer, eller liknande, i artikeln? Jämförs hon med något eller någon? Används metaforer för att beskriva Greta? Vad fokuserar artikeln på (exempelvis att hon är en ung, ensam kvinna, aktivist, opinionsledare, offer, ikon eller liknande)? Vilka ord används för att beskriva Greta och vad ger de för associationer?

F3: Ramar och miljöjournalistik

3. **Vem eller vilka aktörer (organisation eller person) skildras i artikeln?** Vem får tala? Skildras någon som miljöbov eller problembeskrivare? Vilka/vilket perspektiv framträder och dominerar? Argumenterar någon aktör för sina åsikter och ståndpunkter och i sådana fall vem? Vad argumenteras för/mot? Vad för slags resonemang förs om konsekvenser och orsak/verkan, utifrån aktörernas kommentarer? Vilka kommunikativa förutsättningar har aktören? Är det en aktör som är resursstark och/eller befinner sig inom eliten (politiker, expert eller myndighet)? Om aktören varken är resursstark eller elit – vad är hen/den då och vad har hen/den för handlingsutrymme (legitimitet, makt, status etcetera)?
4. **Vilken ram används och hur kommer miljöjournalistiken till uttryck inom den ramen?** Hur vinklas artikeln – upplevs det som artikelns syfte är att övertyga mottagaren om något? Hur upplevs innehållet? Prioriteras/nedprioriteras politiska, sociala, kulturella och ekonomiska aspekter? Hur skildras miljön och klimatet? Var ligger vikt och fokus?

Bilaga 3

Teman

Vi har identifierat sex teman: *Uppmärksamhet och påverkan – nationellt och globalt, politik och samhälle, hyllningar och utmärkelser, vetenskap och forskning, privatliv och metaforer och jämförelser*. Dessa teman identifierade vi genom att utläsa vad de insamlade artiklarna handlade om som nedan redovisas, i vårt resultat. Detta resultat kopplas inte till teori utan har utförts med ett öppet förhållningssätt i syfte att hjälpa till att besvara frågeställning (F2) och (F3) (se *syfte och frågeställningar*).

Uppmärksamhet och påverkan – nationellt och globalt

Temat *uppmärksamhet och påverkan – nationellt och globalt* kommer till uttryck i form av hur Greta Thunberg inspirerat människor, främst barn och ungdomar, världen över till agera för klimatet. I artikeln *Barn världen över strejkade för klimatet* (47) klimatstrejkade tusentals barn och ungdomar på gator världen över. I artikeln intervjuas, bland annat, två 10-åringar från London som uttrycker sitt starka miljöintresse och där de båda upplever att vi (människor) måste agera för klimatkrisen. I samma artikel intervjuas även en 17-åring från Melbourne som argumenterar för hennes val att skolka från skolan för att kunna klimatstrejka:

“Det är mycket viktigare för mig att vara här än i klassrummet. Politikerna måste lyssna.” (47)

I artiklarna skildras hur Greta Thunbergs första strejk utanför Sveriges riksdag var startskottet på en global rörelse vilket uttrycks som “strejken har spridit sig som löpeld” (37). Greta gick från att sitta ensam till att ha tiotusentals anhängare, på väldigt kort tid. Länder som berörs, bortsett från Sverige, i artiklarna är bland annat England, Tyskland, Danmark och Australien. Det tas upp i och med den globala strejken, *Global strike for future*, som ägde rum 15 mars 2019. Journalisten i artikeln *Jannike Kihlberg: Skolstrejkerna för klimatet skriver historia* (48) påstår att den globala strejken är en vändpunkt (“tipping point”) i kampen för klimatkrisen; och som i artikeln anses gjort det svårt för politiker, företagare eller andra makthavare att negligera ungdomarnas krav. Flera hundratals länder och över tvåusen städer uttrycks i artikeln ha deltagit i kampen för klimatet:

“Fredagens klimatstrejk hölls i fler än 2.000 olika städer i över hundra länder. Alla inspirerade av den svenska 16-åriga klimataktivisterna Greta Thunberg. Syftet med manifestationerna var att få politikerna att skynda på arbetet med att nå de internationellt överenskomna klimatmålen.” (48)

Vissa artiklar inom temat skildrar hur Sverige visat på ett miljöengagemang (exempelvis 44) medan andra påpekar (exempelvis: 30, 37, 68) att Sverige inte visat på ett lika stort engagemang i jämförelse med andra länder. I artikeln *klimataktivist med stjärnstatus – i alla fall utomlands* (68) beskriver journalisten att “kontrasten mot hemmaplan är stor: i Sverige är

de politiska inviterarna få”. Med “kontrast” syftar journalisten på Sveriges klimatengagemang i kontrast med Tysklands klimatengagemang. Siffror jämförs i artikeln; medan Berlin under en strejk haft 3 000 klimatdemonstranter var det i Stockholm samma vecka bara 250 personer (68).

Förutom de strejker och demonstrationer som tagit plats på gator och torg världen över har Greta hållit egna tal. I artikeln *15-åriga Greta Thunbergs uppmaning till FN-chefen* (79) höll hon bland annat tal i samband med FN:s klimatomöte i polska staden Katowice, strax innan *Global strike for future*, och i artikeln *Thunbergs nya succé – över en miljon visningar* (35) höll hon även ett TED-talk som väckte stor uppmärksamhet i sociala medier och gav över en miljon visningar.

Politik och samhälle

Karakteristiskt för temat – *politik och samhälle* – är politikernas och vuxnas ansvar för klimatet och skolan samt hur vänster- och högerpolitik kommit till uttryck. Gällande ansvar är det fokus på den kritik som förs mot politiker och vuxna, bland annat från Greta Thunberg, gällande klimatfrågan. Greta Thunberg uppmanar makthavare och politiker till att agera. Det gör hon i sitt tal under FN:s klimatomöte 2019, vilket återberättas i artikeln *15-åriga Greta Thunbergs uppmaning till FN-chefen* (70). I artikeln beskrivs att politiker inte agerat tillräckligt för klimatet:

“I framtiden kommer vi se tillbaka och antingen skratta åt dem eller så kommer vi hata dem. Om vi inte gör något nu så är det så det blir.” (70)

Politikernas och vuxnas ansvar benämns främst i den kritik Greta Thunberg riktat mot de båda grupperna: hur politiker misslyckas att ta tag i klimatfrågan och hur vuxna är slappa och “beter sig som barn” (71). I de analyserade artiklarna inom temat berör också den kritik som riktats mot Greta Thunberg och hennes följeslagare. Generalsekreteraren Paul Ziemiak i CDU, Tyskland, kallade Gretas kritik av tysk kolkraftspolitik för “absurd” i artikeln *En klimataktivist med stjärnstatus – i alla fall utomlands* (68). Artikeln berör även hur politiskt styrda organisationer påverkar unga, Parisavtalet, mediernas deltagande och agerande i förhållande till miljö- och klimatfrågan.

Inom temat *politik och samhälle* är frågan om skolan aktuell. Skola involveras i artiklar som berör ungdomar som skolkar från lektionerna för att delta i klimatstrejker världen över (exempelvis: 31, 40, 43, 47, 52, 77). Något som diskuteras i dessa artiklar är hur vidare skolan ska bemöta ungdomarnas förfrågan om att få tillåtelse att strejka för klimatet under skoltid. Exempelvis, i artikeln *Merkel välkomnar Thunbergs skolstrejker* (52) lyfter den tyska förbundskanslern Angela Merkel ungdomarnas engagemang till strejk som positiv och vill att skolor ska ge dem tillåtelse att strejka. I samma artikel (52) citeras Hamburgs utbildningschef, Ties Rabes twitter-inlägg där det står: ”Ingen gör världen bättre genom att

strunta i skolan”. I artikeln *Elever i Stockholm får inte klimatstrejka på skoltid* (40) anser Lee Orberson, grundskolechef i Stockholms stad, samma som Ties Rabe:

“Det är positivt att ungdomarna engagerar sig i en viktig fråga, det bådär gott för framtiden, men fredag är en ordinarie skoldag.” (40)

I artikeln *“EU-parlamentarikern: ”De vägrar låta Greta Thunberg tala – sanslöst dåligt”* (60) riktar miljöpartisten Linnéa Engström kritik till högern och de konservativa grupperna inom EU gällande den brist på agerande, som hon menar visats inför och under klimatdebatten i Polen 2019. I artikeln beskriver Engström situationen som “en blek debatt” och “mesiga politikernas handfallenhet”. Artikeln lyfter även ungdomarnas engagemang; exempelvis att alla de strejkande ungdomar, som befann sig utanför EU-parlamentets klimatdebatt, hade läst rapporten från EU:s klimatpanel.

Vänster- och högerpolitiken inom temat skildras av hur de olika blocken och partiledarna förhåller sig till Greta Thunberg och hennes agerande; om de stöttar eller sätter sig emot. Svenska politiker som Stefan Löfven och Jonas Sjöstedt får ta plats i artiklarna *Sjöstedts försvar – när elever missar skolan för att strejka* (62) och *Stefan Löfven till Greta: Vi ska jobba stenhårt* (75). Journalisten frågar båda politikerna (62) om vad de anser om Greta och den rörelse hon startat. Artikeln berättar att Löfven och Sjöstedt anser att de som politiker måste ta på sig ansvaret för klimatet då klimatet inte vänta. Löfven uttrycks i artikeln om att han lovar att förgylla ungdomarnas förväntningar men att han ändå uppmanar eleverna att inte skolka för att delta i strejkerna. I samma artikel försvarar Sjöstedt eleverna och tycker det är positivt att de agerar för klimatet:

“Jag förstår att skolan har sina regler. Samtidigt tycker jag att eleverna tar ansvar för sin och vår framtid och jag tycker att det är jättebra.” (62)

Hyllningar och utmärkelser

De artiklar som berör temat – *hyllningar och utmärkelser* – skildrar hur Greta Thunberg uppmärksammats av bland annat kändisar och politiker, i diverse medier, världen över. Temat inkluderar även rapportering av de pris och utmärkelser hon fått motta. Välkända profiler som lyfts som de som stöttar och ser upp till Greta är Arnold Schwarzenegger, Börje Salming, Italiens förbundskapten Roberto Mancini, Leonardo DiCaprio med flera. Hon beskrivs bland annat som mäktig (39), som imponerande (6) och inspirerande (1). Ett Twitter-inlägg skriven av Schwarzenegger (1) citeras i artikeln där han uttrycker sin uppskattning för Greta Thunberg:

”Jag älskar att se någon som inte bara klagar utan faktiskt gör någonting åt saken. Du inspirerar mig.”, inleder han sitt meddelande och fortsätter:

”Fortsätt i skolan och jag skulle gärna vilja bjuda in dig till Wien och R20 så du kan inspirera ännu fler.” (1)

Fokus inom temat ligger på att hylla Greta Thunberg och uppmärksamma hur hon snabbt fått gehör för sitt arbete för klimatet och hur det bidragit till utmärkelser likt de som nämns i stycket ovan. Det berör också hur hyllningar från kändisar som exempelvis Leonardo DiCaprio lett till att hon nått ut till en ökad publik genom sociala medier.

Priser hon fått ta emot och/eller nominerats till, och som skrivits om, är: *Årets kvinna* (av Aftonbladet och Expressen), *Årets svenska kvinna* (av Swea International), *Nobels fredspris* och det tyska priset *Golden camera* för sitt ställningstagande för "klimatskydd". I artikeln *Thunberg listas som en av världens mäktigaste* (16) placerade Time Magazine henne i gruppen "mest inflytelserika tonåringar". Med detta i åtanke citeras ett segment i Greta Thunbergs tal inför FN:s generalsekreterare António Guterres under en presskonferens i Katowice:

"Det finns de som säger att jag borde bli klimatforskare så jag kan "lösa klimatkrisen". Men klimatkrisen är redan löst. Vi har redan alla fakta och lösningar. Varför ska jag studera för en framtid som snart kanske inte finns? När ingen gör något för att rädda den framtiden?" (16)

Vetenskap och forskning

De artiklar som berör *vetenskap och forskning* kommer till uttryck i de artiklar med ett innehåll som stärker Greta Thunbergs arbete i miljö- och klimatfrågan. Innehåll som yttras i bland annat artiklarna (83) och (84) är verifierbar kunskap (då de hänvisas till källor) och som kan frambringa nya kunskaper om miljö och klimat eller bidra med ett ökat vetande. Att Greta ställer krav på samhället och beslutsfattare gällande miljö- och klimatfrågan lyfts som positiv eftersom forskare bekräftar att det, baserat på vetenskap, är rimligt att visa oro. Innehåll som visar på vetenskapligt stöd för klimatpåverkan och skador på ekosystemet redovisas genom grafer, tabeller och tidslinjer samt tillhörande siffror och statistik från experter och forskare:

"I Sverige var sommaren historisk på flera sätt. För hela landet blev juli 3–5 grader varmare än normalt och på många håll den varmaste sedan mätningarna startade, enligt SMHI. Stockholm hade den allra högsta månadsmedeltemperaturen med 22,5 grader. Det är den högsta månadsmedeltemperatur som har uppmätts och ett nytt rekord i staden 262 åriga långa mätserie."
(84)

Typiskt för temat är skildringar av rekordtemperaturer, stora och dödliga bränder, orkaner, skyfall, torka som förstör skördar som bidrar med brist på foder, översvämningar, smälta glaciärer och till och med dödsfall som skedde under 2018 och som lett till att klimatfrågan fått mer uppmärksamhet än någonsin (i artikeln *Klimatåret 2018: Dödligt extremväder, tilltagande protester – och ökade utsläpp* (84)). I artikeln (84) tas klimatet upp ur ett framtidsperspektiv. Det som forskarna i artikeln anses förutse är att om akuta åtgärder inte tas vid (nu) kommer det vara svårt att stoppa de konsekvenser som redan nu visat sig. I och med detta hänvisar artikeln *DN Debatt: "Vi klimatforskare stödjer Greta och skolungdomarna"*

(83) till alla 270 klimatforskare som visar stöd till Greta Thunberg och hennes arbete – då de menar att hon handlar efter vetenskapen.

Konsekvenserna av klimatpåverkan har fått Greta Thunberg tillsammans med sina följeslagare att agera och de kräver att makthavare gör detsamma. I artikeln *Klimatåret 2018: Dödligt extremväder, tilltagande protester – och ökade utsläpp* (84) framgår det hur den globala rörelsen bland annat resulterat i att studenter vägrar arbeta för företag som inte är hållbara (Frankrike och Sverige), att intresset för att välja tåg framför flyg har ökat i Sverige och att köttätandet har minskat. Ytterligare en central händelse inom temat är hur världens länder i december 2018 samlades i ett försök om att enas vid en regelbok för hur länderna tillsammans ska arbeta för att nå målen i Parisavtalet; vilket de lyckades med:

“Under två veckor av tuffa förhandlingar var det stundtals dålig stämning när Saudiarabien, USA, Ryssland och Kuwait satte sig på tvären. Men trots gnisslet och att vissa frågor sköts fram till nästa års möte så lyckades världens länder på övertid enas om en regelbok. Nu kan arbetet med att uppfylla målen i Parisavtalet börja på allvar. Det innebär bland annat att länderna måste skärpa sina ambitioner eftersom det krävs för att nå målsättningarna.” (84)

Privatliv

Förutom att artiklarna innehåller rapporteringar om Greta Thunberg som miljöaktivist skrivs det om Greta som person och henne i förhållande till sin familj. Det är genom detta innehåll som temat – *privatliv* – kommer till uttryck. Inom temat är det Greta Thunberg, Malena Ernman (mamma) och Svante Thunberg (pappa) som i artiklarna får uttala sig om dotterns privatliv och få saker utom ramen för privatliv nämns. Dessa artiklar (56, 57, 58) rapporterar om “människan” bakom nyheten och undgår att fokusera på vad Greta har gjort (gällande hennes miljöarbete). Information kring Greta och hennes privatliv har i artiklarna både uttryckts av henne personligen och hennes föräldrar. I artikeln *Greta Thunberg om sin väg ur depressionen* (36) lyfts innehåll som främst handlar om Gretas asperger, psykiska ohälsa, veganism och sociala kompetens. Det lyfts även innehåll av Gretas familj, främst hennes mamma Malena Ernman, där innehåller involverar familjelivet.

I artikeln (36) skildras hur Greta känts sig röstlös och hur hon insjuknade i depression på grund av sin oro för klimatet. Hon slutade att gå i skolan och även att äta. Till slut blev situationen så pass allvarlig att hon, efter ett sjukhusbesök, blev vidareskickad till BUP samt fick antidepressiva läkemedel. När hon lyckades tas sig ur depressionen och finna sitt kall för klimatfrågan hittade hon även sin röst vilket gjort henne lyckligare än någonsin, något som hennes föräldrar i artikeln (36) konstaterar. I artikeln *Fokus: De dominerar kulturmaktalet 2018* (56) framgår det hur hennes familj upplever att Greta har inspirerat dem att ta klimatfrågan på allvar: bland annat genom att få hennes mamma, Marlena Ernman, att sluta flyga till världens operascener.

Metaforer och jämförelser

Tema *metaforer och jämförelser* kommer till uttryck i artiklarna då en sak, en person eller en händelse genomgående i artikeln används för att förklara Greta Thunberg och hennes arbete. Exempel på dessa kan vara att Gretas första strejk framför svenska riksdagen beskrivs i liknelse med "snöbollen som satte allt i rullning" (62), en jämförande liknelse mellan Greta och "världens starkaste flicka" Pippi Långstrump (27) eller Greta Thunbergs första strejk framför svenska riksdagen kontra den historiska händelsen om Nils Borg som vandrade till kungen i Stockholm för att yttra orättvisa (25). De två mest framträdande tekniker som används i artiklarna är, som beskrivet, metaforer och jämförelser. Istället för att förklara Greta Thunberg för vem hon är och vad hon gör har journalisterna, i artiklarna inom temat, använt sig av metaforer och jämförelser som ska vara relaterbara för läsaren. Genom dessa förklaras då vem Greta Thunberg är, men främst vilket arbete hon gör.

Det finns både positiva och negativa jämförelser och metaforer inom temat, men vad de alla har gemensamt är att de alla fokuserar på Greta Thunberg. I artikeln *Per Svensson: Med Pippi Långstrump för klimatet* (27) jämförs Gretas globala rörelse med Astrid Lindgrens välkända sagofigur Pippi Långstrump där både Greta själv och den rörelse hon startat berörs. Det som sedan poängteras i artikeln är att Greta skaffat sig en gigantisk "global basun" som barn och unga gemensamt blåser i. Denna jämförelse tas upp i och med när Pippi Långstrump, tillsammans med andra barn, marscherade nedför gatorna spelandes på lergökar. Detta citat lyfts som ett exempel på hur Greta är lik "världens starkaste flicka" och hur Greta, precis som Pippi, lyckats få barn och ungdomar att följa henne:

"Pippi får i en episod stadens alla barn att tåga genom stan unisont spelande Kronobergs regementes paradmarsch på lergökar. De stoppas av en arg polis som ryter: "Sluta ögonblickligen". Pippi Långstrump ger honom en klapp och säger: "Var glad att vi inte köpte basuner." (27)

Jämförelsen med Pippi Långstrump fokusera främst på den demonstration som tog plats världen över 15 mars 2019. Ytterligare en jämförelse som syftar till att lyfta Greta och hennes strejker är exempelvis när hon ställs i kontrast till en man vid namn Nils Borg som skildras i artikeln *Björn Wiman: Sluta tro att vi kan "gå till kungs" i klimatfrågan* (25) från Magnus Västerbros bok *Svalt*. Likt Nils Borg har även Greta agerat för (orättvisor i) samhället. Skillnaden som skildras i artikeln är att Greta förstod, i och med hennes första klimatstrejk framför Sveriges riksdag, att man inte kan förlita sig på någon annan i klimatfrågan utan måste ta saken i egna händer, till skillnad från Nils Borg som vädjade till kungen utan resultat.

Det finns metaforer och jämförelser som använts där Greta Thunberg ses som en person som utnyttjas i politiska syften. Hon har i artikeln *Politiker jämförde Greta med nazistpropaganda* (24) jämförts med fyrtiotalets nazistpropaganda, av den norska politikern Ole Jacob Johansen. Johansen menar att Greta används för att manipulera allmänheten, världen. Johansen illustrerar detta med ett bildmontage, som han lägger upp i sociala medier och som i

detalj beskrivs i artikeln. I bildmontaget beskrivs Greta visas ihop med den norska miljöpartisten Lan Marie Berg på en bild. På den andra bilden jämförs Greta med en bild av en flicka, med flätor, från ungdomsorganisationen Hitlerjugend som användes i nazisternas propagandamaterial. En tredje och sista bild beskrivs innehålla SS-chefen Heinrich Himmlers med dottern Gudrun Burwitz med flätor, sittandes i sin pappas knä.